

Yıl : 4 Sayı : 22

GERGEF

Temmuz-Ağustos
2024

EDEBİYAT DERGİSİ

Madde 6

1. Taraf Devletler, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler.
2. Taraf Devletler, çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler.
(Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Madde 6)

Recep ŞEN - Tayyib ATMACA - Tacettin ŞİMŞEK - Yasin MORTAŞ

Cihat DEMİRSOY - Nurkan GÖKDEMİR - M. Nihat MALKOÇ

İbrahim BİRGÜL - Mehmet GÖZÜKARA - Akif DUT - Yunus LAÇIN

Mehmet GÖZÜKARA - Mahmut TOPBAŞLI - Cemil UYAN - Nilüfer AKINGÜL

Ali AĞIR - Muzaffer EKİNCİ - Ali PARLAK - Kazım GÖK - Ramiz AYDIN

Şifanur ÖZÇELİK ŞİRİN - Orhan YAĞMUROĞULLARI - Halis TAMKOÇ

Mehmet MEMDOĞLU - Mustafa IŞIK - Âlimi Haluk TANRIVERDİ

Ayberk YATKIN - Ayşe ARSLAN - Yusuf TİNCİL - Satılmış ŞEN - Neslihan KARAHAN

Ahmet KAFKAS - Selim ERDOĞAN - Fatma SÜMER - Mehmet OSMANOĞLU

BU SAYIMIZDA

- Gökyüzü Gibi Bir Şey Bu Çocukluk - Recep ŞEN / 3
Değişme - Tayyib ATMACA & Tacettin ŞİMŞEK / 4
Çocukların Yitik Şarkısı - Yasin MORTAŞ / 5
Soylu Efendisi Sadık Uşağın (Öykü) - Cihat DEMİRSOY / 6
Bilmezler - Nurkan GÖKDEMİR / 10
Gazze'de Çocuk Olmak - M. Nihat MALKOÇ / 11
Gazzeli Çocuk - İbrahim BİRGÜL / 14
Şiir Düştü Toprağa Kitap Tanıtımı - Mehmet GÖZÜKARA / 16
Zamanı Dokumak - Akif DUT / 18
Gönül Felci - Yunus LAÇİN / 19
Derisi Kara Çocuk - Mehmet GÖZÜKARA / 20
Ben Kudüs'ün Yetimi - Mahmut TOPBAŞLI / 21
Nasıl Çocuk Olayım - Cemil UYAN / 22
Vebal - Nilüfer AKINGÜL / 23
Hüzün Demi - Ali AĞIR / 24
Feleğin Çarkını Tersine Çeviren Nefes İsyan - Muzaffer EKİNCİ / 25
Ne de Safsın Çocuğum - Ali PARLAK / 27
Tüyenmemiş Kuşlar - Kazım GÖK / 28
Allah'a Kalan Çocuklar - Ramiz AYDIN / 29
Mazlum Coğrafyalarda Çocuk Oldun mu - Şifanur ÖZÇELİK ŞİRİN / 31
Benim Adım Hüzün - Orhan YAĞMUROĞULLARI / 32
Cennet Kuşları Diye - Halis TAMKOÇ / 34
Üşüyor Masumiyet - Mehmet MEMDOĞLU / 35
Adem'in Çocukları - Mustafa IŞIK / 36
Aşk Nusret Sümmanoğlu'nun Aziz Hatırasına - Âlimi Haluk TANRIVERDİ / 37
Farkında Olmadan - Ayberk YATKIN / 40
Oyun - Ayşe ARSLAN / 41
Mızıkanın Sesi (Öykü) - Yusuf TİNCİL / 42
Göç - Satılmış ŞEN / 46
Coğrafi Kimlikten Toplumsal Benliğe - Neslihan KARAHAN / 47
Hüzünlü Şarkı Eşliğinde Kanatlı Gösteri - Ahmet KAFKAS / 49
Mazlumane - Selim ERDOĞAN / 50
Seyr-i Âlem Köşesi - Fatma SÜMER / 51
Derin Gölge - Mehmet OSMANOĞLU / 54

Yıl: 4 Sayı: 22
Temmuz - Ağustos 2024

19 Mayıs Gazetesi ve Matbaası Adına
Derginin Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Adil ATICI

Genel Yayın Yönetmeni
Recep ŞEN

Editör
Ahmet KAFKAS

Yayın Kurulu
Recep ŞEN
Ahmet KAFKAS
Mehmet OSMANOĞLU
Emre KOÇ
Çağlar SARITAŞ
Selim ERDOĞAN

Son Okuma
Mehmet OSMANOĞLU

Tasarım
Esmâ Nur ÇALIŞKAN

Yönetim ve Haberleşme
19 Mayıs Gazetesi ve Matbaası
Cumhuriyet Mah. Ekrem Ünyay Cad.
No: 10 - 19 Mayıs / SAMSUN
0362 511 32 23 - 0545 511 32 23

Gergef Web:
www.gergefedebiyatdergisi.com

E-posta Adresi:
gergefedebiyatdergisi@gmail.com

Sosyal Medya
Instagram: @gergefedebiyatdergisi
Twitter: @gergefedebiyat
Facebook: @gergefedebiyatdergisi

Yayın Türü
Sürelî Yayın
İki Aylık e-dergi

Dergimiz İki Ayda Bir Kendi İnternet Sayfasında ve 19mayisgazetesi.com İnternet Sayfasında E-Dergi Olarak Yayınlanmaktadır, Ücretsizdir. Eserlerin Hukuki Sorumluluğu Yazarlarına Aittir. Gergef Edebiyat Dergisinde Yapılan Alıntılarda Kaynak Gösterilmesi Zorunludur.

GÖKYÜZÜ GİBİ BİR ŞEY BU ÇOCUKLUK

Aziz dostlar, bu sayımızın dosya konusunu “Mazlum Coğrafyalarda Çocuk Olmak” olarak belirledik. Dilimizin döndüğünce, duygularımızın elverdiğince yazdığımız eserlerde çocukların yaşadığı acı dramı gözler önüne sermeye, insanlığın gündemine getirmeye çalıştık.

Çocuk, bu dünyanın neşesi, Allah’ın bize bahşettiği en büyük mutluluk kaynağıdır. Dünya kirlenmeyecekse, dünya insan için yaşanabilir bir yer olacaksa bu çocukların yüzündeki gü-lücüklerle bağlı. Onların gözlerinin içi gülerse dünyanın yüzü güler. Yoksa hiçbirimize bu dünyada huzur ve rahat yok!

Savaşların, felaketlerin, cinayetlerin, krizlerin ortasında kalan çocukların gözyaşları yüreğimizi dağlamakta. Hayatını kaybeden, sakatlanan, yetim veya öksüz düşen, en ağır psikolojik travmalara maruz kalan çocukların yaşadığı dram vicedan sahibi insanların yüreğinde gittikçe derinleşen bir yara haline gelmiştir.

Gazze’de, Doğu Türkistan’da, Suriye’de, Irak’ta ve daha birçok beldede sırf anne babaları Müslüman olduğu için, isimleri Müslüman ismi olduğu için hunharca katledilen çocukların dramına dünya kayıtsız kalmakta. Her defasında demokrasiden, insan haklarından dem vuran Batı, söz konusu bizim gönül coğrafyamızın çocukları olunca onlara en temel insan hakkı olan yaşama hakkını çok görmektedir. Gazze, çocuk mezarlığı haline geldi.

Mazlumun dili, dini, rengi, cinsiyeti, milliyeti sorulmaz. Mazlum her yerde mazlumdur. İnsan olan, insani değerleri yüreğinde taşıyan herkes bu masum ve mazlum çocuklara sahip çıkmalıdır. Bir insanlık krizi yaşanıyor Gazze’de şu an, savaş suçu işleniyor. Terör Devleti İsrail, dünyanın gözünün içine baka baka hak hukuk tanımadan Gazze’de büyük bir facia, katliam ve soykırım gerçekleştiriyor. İnsanlığın giderek kan kaybedip ölmesine kimse göz yummamalıdır. Bir an önce, özellikle çocukların üzerine kan kusan bu silahlar susmalıdır.

Din ve milliyet farkı gözetmeksizin çocukların barış ve kardeşlik içerisinde yaşayabilecekleri daha huzurlu bir dünyayı kurabilmek bugün insanlığın önünde bekleyen en önemli sınavdır. Onun için diyoruz ki çocukların göğünde füzeler değil bırakın uçurtmalar uçsun, göğe acı feryatlar değil neşeyle söylenen şarkılar yükselsin. Bu zulmü çaresizce seyreden olmayalım; mazlumlara ses olalım, umut olalım.

Çocukların güven içinde özgürce oyunlarını oynayabilecekleri bir dünyada buluşabilmek temennisiyle. Huzurla kalınız efendim.

Recep ŞEN
Genel Yayın Yönetmeni

DEYİŐME

Tayyib ATMACA & Tacettin ŞİMŞEK

Tayyib Atmaca

Zaman mı deęiŐti devran mı böyle
Babanın ocuğa sözü geçer mi?
 beş gün dŐŐnp bir fikir söyle
Yandıka ocağın kz geçer mi?

Tacettin Şimşek

Zaman deęiŐmedi deęiŐen insan
Babanın oğluna sözü geçmiyor
Yrekte yangın var üstünde duman
Kl savrulsa da kz geçmiyor

Tayyib Atmaca

İnsan bir muamma kim kimi çözer
Yerde mi sürünür gökte mi gezer
Öyle anlar gelir canından bezer
Baharı görmeden yazı geçer mi?

Tacettin Şimşek

İnsan aŐka koŐar dünyaya inat
O zaman takınır iki çift kanat
Geçer akçe değil bu çağda sanat
Tura geçiyor da yazı geçmiyor

Tayyib Atmaca

Güler yüzle dolar gönül kasası
Olmuyor dost dostun yolda asası
Her gün katlanarak artan tasası
Doksan dokuz olur yüzü geçer mi?

Tacettin Şimşek

Mademki Allah var lüzum yok gama
Dost dostun aynası olur daima
Evreni dolduran ilahi esma
Doksan dokuz olur yüzü geçmiyor

Tayyib Atmaca

Ruhum yaralandı yoruldu beden
Yurt tuttu yurtlakta önceden giden
Ey dili altında sözü bal eden
Gün gelir glgemiz bizi geçer mi?

Tacettin Şimşek

Sen bir okyanussun ben bir denizim
Ruh yaranı sağaltmaktan cizim
Güneşe yrrz glgemiz bizim
PeŐimizdedir hep bizi geçmiyor

Tayyib Atmaca

Atmaca Őkrle maksuda erer
O bahri olanı deryaya sürer
Araya görünmez bir perde gerer
Birbirine tadı tuzu geçer mi?

Tacettin Şimşek

Şimşek de Őkrsz kalmasın aman
Bin sırdan birini söyledi Furkan
Kesinkes ayrıldı acı tatlıdan
Birbirine tadı tuzu geçiyor.

ÇOCUKLARIN YİTİK ŞARKISI

Yasin MORTAŞ

“Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir.”

ÇOCUK hıçkırığıyla EY buğulanan uzak
bir yön kanaması kalbimin penceresinde
ve esneyen bir saat çocuklar saatiyle
aşk yanlarım hep kırık Müslüman yanım bile
aynaya kör bakışlar yalnızlık saplı bıçak
namlusu körelmiş söz patlar ruhuna çocuk
saçma-sapan bakışlar katiller masasından
melek yüzlü yağmurum yüzün gözün kan revan
toprağa serpilmiş su /süt ılıkılığı çocuk
emdikçe kurşunları ölüme doyar çocuk
bakışın yakıldığı bombanın sağırlığı
anneler üzerine yeminli dağdır çocuk
çölleşen dudağıyla namluyu emen çocuk

SOYLU EFENDİSİ SADIK UŞAĞIN

Cihat DEMİRSOY

“Sahi, deminki sohbetin arasında ne söylemiştin bana Kamran; neydi yüreğimin bağından, bahçesinden hazan yapraklarını zaman-sızca devşirdiğin? Kimdi, zehirli bir mızrakla yüreğimin o kırışmış sayfasına ismini bütün çıplaklığıyla resmettiğin?”

“Şey, soylu efendimiz!”

“Dur, hatırladım; aman tekrara düşme, n’olur! Kulaklarım, böyle çarpıcı bir sözle ikinci kez çalkalanmazsa sonsuz müteşekkirlenir. Ama atamam. Yüreğimin derinliğinde kopan şu amansız fırtına, dizginlenemez dövüşkenliğiyle her an karşıma çıkar da kışkırtılmış deli bir rüzgâr gibi oradan oraya savrulur dururum.”

Zamanın ölgünleşmeye başladığı anda hatıraların süratle canlanmaya başlaması şimdiye kadar kaçınılmaz olmuştur. Nicedir hafıza eksikliği yaşayan Soylu Efendi de kendisini yaşlı döşeginde savunmasız yakalayan bu apansız ismin ısırtıklarını o anda tüm bedeninde hissediyor gibiydi. Yıllardır ailesine uşaklık yapan Kamran’ı suçlamaksızın ondan, kendisini bir süreliğine yalnız bırakmasını istedi. İstemedi de olsa efendisine o ismi hatırlatmış olmanın mahcubiyeti içinde kalan uşak, ahşap zemin üzerinden bir gölge gibi kayarak kapıya doğru ilerledi. Soylu Efendisi, üzerine kapanan demirden kapının kulak tırmalayan gıcirtısını hissetti sadece. Artık yalnızdı; ne nefesine dokunacak bir yabancı ses ne de sesinin ulaşabileceği yabancı bir nefes... **“Belki de, Yaradan bilir, çok yakında taşınacağım mezarım”** diye düşündü acımasız hayatın yorğun kıldığı gözlerini iyice kısarak: **“Bundan daha yalnız, korkarım ki bundan daha sessiz olamaz.”**

Zamanın yapıcılığı ve yıpratıcılığı içinde yozlaşmaya yüz tutmuş bir düşüncenin alevine yüreğini yeniden kaptırmak soylu bir efendiye ne kadar yakışırdı bilinmez, yaşlı bedeninin yegâne arzusu olan uykusunu bu düşünce uğruna feda etmeye hazırlanıyor gibi duruyordu. Uzun süre suda bekleyerek büzüşmüş çıplak bir ayak tabanına benzeyen alnını şimdiye dek hangi hırçın düşünceler dalgalanarak kırıştırmıştı bilemiyoruz fakat görünen o ki bu kırışık alnı şu anda tesirinde bulunduğu fikirlerin barbar heyecanı dalgalandırıyordu. Başını, bir mühür gibi yıllarca damgaladığı isli duvara yasladı. Gözleri dış dünyadan azade, titreyen ellerini sağa doğru bir yelpaze edasıyla gezdirdi. Parmakları sanki yıllardır aşına olduğu bir şeye dokunmak arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Kolunun yettiği kadarıyla yatağın çevresini bir müddet taradı, taradı; fakat sonunda duyumsamış olduğu şey, soğukla başlayıp soğukla neticelenen koskoca bir boşluk oldu. **“Ah!”** diye serzenişte bulunarak öyle bir iç çekti ki son nefesini vermek üzere olduğunu vehmetti ve bu kötü vehmin tesiriyle uzunca bir süre titredi. Neredeyse kendinden geçecekti. Soluğunu biraz olsun toparlayınca da: **“Yo!”** diye başlattığı acılı bir inilti kararmış dudaklarını ıslattı, **“Sensiz bir yatakta son nefesi karşılıyor olmak hiç de erkekçeymiş gibi gelmiyor bana.”**

Ve sessizliğe bürünmüş dikenden düşüncelerini, kanatma pahasına da olsa, yüreğinin derinliklerine doğru batırmayı sürdürdü: **“Sensiz son nefesimi vermek ha? Kararlı bir Azrail de olsa ihtiyar göğsüme çökecek, şu uçarı ruhum böyle bir şeye, en iddialı yeminim bu olsun ki, asla müsaade etmeyecek!”**

***

Kör bir karanlığı alevden ışıklarıyla delen o rüyalar da olmasa, şüphesiz, katran geceler daha anlamsız olurdu. Soylu Efendi’nin de gece-sini loş da olsa aydınlatan şey, böyle

bir rüyanın renksiz huzmeleri oldu: Sarp vadiyi yalayarak süzülen tatlı bir rüzgârın çıplak ense sine dokunduğunu hissettiği anda başını geriye doğru çevirdi ve bir ışık gördü. Gözünü şiddetle kamaştıran bu ışığın ortasında bir şey gördüğünü biliyor fakat o şeyin ne olduğuna dair şiddetli ışık, buğulu bakışlarına herhangi bir sır bahsetmiyordu. Bakışlarını kıstı, güneşin yakıcılığına inat güneşe bakmayı sürdüren meraklı bir gözlemci gibi o şeye bakmayı sürdürünce şiddetli ışıktan fırlayarak uzaklaşan bir gölgenin ufkunda belirmediğini gördü. Bir insan gölgesiydi bu. **“Fakat kime ait olabilir?”** diye düşündü. Tahmininden türlü ihtimaller geçiyor olsa da bu belirsiz gölgeyi o an tanıdık herhangi bir suretle eşleştirmeyi beceremiyordu. Peşinden koşmayı düşündü önce ve sonra bu düşüncesini sürdürdü. Koştı, koştı, koştı... Yaklaşacağını sandıkça takip ettiği şeyle aralarındaki mesafe ne açılıyor ne de kapanması gerekirken kapanıyordu. Yaşlı bedenimle nasıl oluyor da bu denli koşabiliyorum, düşüncesine pek de aldırış etmeden durdu. Soluk soluğa kalmıştı. Nefesini toparlamaya çalışırken tatlı bir ses çalındı kulağına. Yorgun bakışları epeydir duymadığı tanıdık bir sesle cilalanmıştı. **“Gelmeyecek misin artık?”** diyordu bu ses ve sonsuz boşluğa doğru yankılanmaya devam ediyordu: **“Vakit dolmak üzere, vade diyor ki: Tamam!”**

Heyecan ve korkunun ortak tatla çeşnilediği bir duyguyla gözlerini açtı. Vücudu nemli, yüzü taze bir ölünün benzi gibi bembeyaz renkteydi. Elinde kahve fincanı ile bekleyen sadık uşağını karşısında görünce yüzünün ifadesi donuklaştı ve bir hayli şaşırıldı. Sadık hizmetçi: **“Soylu Efendim; içme vaktiniz geldi, kahveniz hazır.”** dedi ve endişeyle ekledi: **“Renginiz tamamen solmuş! Aman efendimiz, yüzünüze böyle n’olmuş?”**

Elindeki fincanla bir süre ayakta kalan uşak, efendisinin kendisine söyleyeceklerini merakla bekliyordu. Ta ki bu beklenti, elindeki kahve ılıyana kadar varlığını gelgeç bir duygunun ömrü kadar sürdürdü. Kıpırdamasını sabırla beklediği ölgün dudaklar, nihayet can bulmaya başladı:

“Kamran! Sen benim sahip olduğum en sadık uşağımsın değil mi?”

“O nasıl söz efendim! Kapınızın elbette en sadık bendesiyim.”

“Meğer kaç zamandır içimde kendimle cenkleşmişim. Kendinle cenkleşmek ne demektir, bilir misin Kamran? Hani olur ya, sen de hiç dövüşmüş olmaz mısın kendinle zaman zaman? Utanıyorum! Düşündükçe utanıyorum. Hafızamdan bir hiçmiş gibi silinip gitmiş bu cansız resmi şu kahrolası yüreğimde canlandırabilir miyim yeniden, bilemiyorum. Bakamam Kamran... Onun yokluğunda aynalara hiçbir zaman uzun uzadıya bakamam. Yanılır da kendimle bir an olsun göz göze gelmiş olsam, yüzümün o yadırgı hatlarına ulaşmadan bir hışımla kaçırırım utangaç göz bebeklerimi.”

Sadık uşak, efendisinin bir saplantı gibi bağlandığı düşüncelerinden bir an olsun hiç kurtulamayacağını sandı. Ama içten içe sevinmiyor değildi. **“Şükür!”** dedi kendi kendine: **“Soylu Efendim’in yitik hafızası nihayet gelmekte yerli yerine.”**

Tüm bu olanlar, katran gecenin rengini alacakaranlığa doğru akıttığı anda yaşanıyordu. Soylu Efendi güneşin doğuşunu her sabah uçsuz vadiye bakan penceresinden izlemenin heyecanını ilk defa yaşamak istemedi o sabah. İçinde, yabancı olduğu füsunkâr bir heyecanının filizlendiğini hissediyordu. Bunu pek de belli etmek hevesinde değildi kimseye. Kendisine temiz giysiler getirmesini sadık uşağından istedi ve bu isteğine tuhaf bir şeyler daha ekledi:

“Sağlamından bir kazma ve aynı sağlamlıkta bir kürek kap ve gel!”

Temiz kıyafetlerin ne için istenildiğini az çok anlayabilirdi Kamran fakat **“Efendinin isteğine karşı sual olunmaz!” düşüncesiyle hareket etmeye çalışsa da: “Kazma ile küreği ne yapacak?”** sorusu endişesini kanatlandırıyor. Meraklı ifadelerle soylu efendisine **“Bunları ne yapacaksınız?”** edasıyla baktıysa

da efendisinin inatçı sükûtu, sır vermez bakışlarında uzun süre kilitli kaldı.

***

Yeni doğan güneş, gündüzün yüzüne o seven öpücüklerini ilk dokundurduğu dakikalarda kent mezarlığının soğuk mermer taşlarını gölgeleyen iki insan gördü:

“Haydi Kamran! Çok az kaldı. Vur kazmayı toprağın bağına, az daha dayan!”

“Soylu efendim! Yaptırdığımız bir şeye sual olunmaz, bilirim fakat beni affedin! Nedir bunca çaba? Korkarak soruyorum ki: Neden-dir acaba?”

“Bak bakalım Kamran! Kimin mezarı şu yanı başımızda boylu boyunca uzanan?”

“Cennetlik Hanımefendinin mezarı efendim.”

“Becerebileceksen ben gibi bak! Nasıl da endamlı duruyor değil mi? Bir zamanlar onun da sıcacık bir teni vardı ve dokunduğunda tenimi yakardı. Evvela kendisine güzellik bahşeden etler bu mezarda söndü ve ayrışarak çözüldü; ardında bıraktığı, her ölümlünün başına bir gün gelecek bir yığın çürümüş kemik oldu.”

“Kamran! Ya ölümünden evvel şu eti çekilmiş ellerim dokunmak arzusunu tutuşturamaz mı sanırsın parmaklarında yeniden? Onu düşüncelerimde canlandıramaz mıyım, söyle-sene, ölümü üzerinden yarım sene geçmiş bir faniye yeniden sarılamaz mıyım?”

Sadık uşağın hayrete düşen nemli bakışlarında Soylu Efendi konuşmasını pupa yelken yüzdürmeye devam ediyordu:

“Sonsuzluğu düşünüyorum da “Sonsuzluk nedir Kamran?” Asuman sonsuz olan da bir ben miyim yalnız şu kafeste sonlu olan? O uçsuz bir ummana çoktan yelken açmışken bir ben miyim dalgaların ha bire dövdüğü bu ıssız adada kalmış ve kalacak olan? Yo, hayır! Bitimli ve bitimsiz arasındaki mesafe ancak, yanına kazdığın mezarla Asuman’ın mezarı arasındaki uzaklık kadar ola-

cak. Hele davran! Şu birkaç buçuk metrelik sarayımı inşa edecek şu kara toprak, hem sıcak bir yorgan gibi olacak bana hem de arzusunu duyduğum pamuktan bir yatak.”

Bir şeyi sorgulamadan yapma eylemine geçmişten yazgılı Kamran, Soylu Efendisinin isteklerini harfiyen yerine getirdi. Geriye efendisinin son bir isteği kalmıştı: **“Beni burada artık bir müddet tek başıma bırak!”**

Birine sadakatle bağlı kalmanın en uç sınırını bu satırları okuyanlara göstermek için sanki çabalıyor gibiydi Kamran. Efendisinin arzusunu tereddüt etmeden yerine getirse de yüzünde yuvarladığı birkaç damla gözyaşı içindeki sır düşünceleri az da olsa ele veriyordu. Biricik karısı Asuman’ın mezarına komşu kıldığı çukurda Soylu Efendisini yalnız bırakıp oradan uzaklaştı. Yeni ısınmaya başlayan günde gökyüzünü beklenmedik biçimde ısıtan durum, Soylu Efendinin Asuman’a sevecenlikle yönelttiği inilti yakarıları oldu:

“Biliyorum Asuman, kızılıyorsun bana. Ama affet! Ölümün beni bir kötürüm gibi yakaladı. Altı ay boyunca ölü bir zihin, yaşıyormuş gibi duran şu lanet beynimde soluk aldı, soluklandı. Bütün şiddetli acıları bir çırpıda unutmak ve bir çırpıda hatırlamak... Ah, ne dayanılmaz bir felaket! Bir bilsen Asuman, ah bir bilebilsen! Talihin kayralarından faydalanmak bir kereliğine şu günahkâr gönlüme bahşedilmiş olsaydı, şüphesiz, seninle aynı saatte ve dakikada hatta saniyede ölmeye can atardı. Üzerimize çökmek için herhangi bir sıra beklemeyen ölüm, ne yaparsın, üzerimizde. Ne yazık ki kader, bizi yere serecek bu ölümcül oku ilk senin yaşamına fırlattı. Yokluğunun her zerresinde her bir zerrem gün geçtikçe yok oldu, yok oluyor. Bu yok oluşlar, biliyorum ki tükenecek ve o en son bu yok oluştan sonra tekrar ilk sende dirileceğim.”

Saatlerdir Soylu Efendisinin akıbetinden habersiz merak içinde terleyen Kamran, damarlarında dolaşan coşkun endişeyle me-

zarlığa doğru yöneldi. Korkuyordu. Biraz sonra manzarasını boyayacak her tür renge karşı hazırlıklı olması için ruhuna duyamadığımız telkinler yağdırıyordu. **“Devasa ağaçların gölgesine haddini bildirecek kadar yükselmiş olan şu kızgın güneşe and olsun ki!” dedi kendi kendine, “Eğer Soylu efendime bir şey olmuşsa affedemem hiç kendimi!”**

Mezarlık kapısına yaklaştığında küçük bir kalabalığın telaş içinde olduğunu gördü. İçlerinden genç bir ses durmaksızın bağıırıyordu: **“Koşun, yetişin! Bir adam ki yaşlı, henüz ölmüş, alnı sıcak; uzanmış boylu boyunca yatıyor taze kazılmış bir mezar başında...”**

BİLMEZLER

Nurkan GÖKDEMİR

kan kaybediyorlar hızla
sürgit yabançağ'ın
sefil canavarları!

emdikleri can kadar
akıttıkları kan kadar
belki de bin misliyle
bilmezler!

devam etsinler
gözü kalbi dönmüş
kabil azgınlıklarına
daha da!

yaklaşıyor nasılsa
Büyük Hesap
kaçışı yok
Büyük Kıyam
geri dönüşsüz
döngü çekim
dehşetengiz
hızıyla!

bilmezler ki

Öte'si de yok onlara!
mekânları çoğalttıkları
yer cehennemlerinin
dipsiz kor gayyaları
yalnızca!

'duymazlar görmezler
kalpleri de mühürlenmiştir' artık!

'kim zerre kadar
şer işlediyse misliyle
karşılık bulacak' der
tüm canları Yaradan!

akan onca kan,
yiten onca can,
döngü dışı aykırı
tüm şer ve yaban
misliyle karşılık bulacak
kargışlanan devran(da)

ve yaklaşan
Büyük Hesap'ta!
kaçışı yok Kıyam'da!

bilmezler!

GAZZE'DE ÇOCUK OLMAK...

M. Nihat MALKOÇ

Çocuk olmak, hayat ağacının dalına sıkıca tutunabilmektir. Düşeceğini hesaba katmadan o ağaçta keyfince salınabilmektir belki de. Geçmişten geleceğe uzanan, yokuşların nefesleri kesmediği düz bir güzergâhta yola revan olmaktır çocukluk. Fakat hüznün ve acının kalbi olan Gazze'deki çocuklar çocukluklarının bile farkında değillerdir. Onlar çocukluklarının farkına varmadan hayatın acıları içinde erken büyümüşlerdir.

Çocuk olmak, hayata pembe gözlüklerle bakabilmektir. Bütün insanları kardeş görebilmektir çocukluk. Çocukların milleti ve milliyeti yoktur. Bütün dünyada masumdur çocuklar. Onlar gülünce tebessüm yayılır annelerin nurlu yüzüne; onlar ağlayınca annelerin yüreğinden bir tel kopar sanki. Çocuklar, şefkatin membaı olan annelere duygu telleriyle bağlıdır çünkü. O teller, tonlarca yükü taşıyan çelikten çok daha sağlam ve güçlüdür. Fakat Gazze'de çocuklar annelerini doğarken görürler, sonra... Sonrası yoktur, film kopmuştur.

Çocuk olmak; dertlerden, tasalardan, yarın endişesinden, geçim sıkıntısından, savaşların acı yüzünden habersiz yaşamaktır. Zira bütün dünyaya aynı gözle bakar onlar. Onların düşmanları, tarihi emelleri, kinleri, nefretleri yoktur. Sağlığın en doğal hâlidir çocukluk. Bir somun ekmek için çöplükleri karıştırırken bile hayata tebessüm edebilmektir. Giydiği eski püskü, yırtık pantolonun tasasını yaşamadan onu bile eğlenceye dönüştürebilmektir. Hayatın acı yüzüne gülümsemektir çocuk olmak. Yarının dertlerini sırtına almadan, an'ı doyasıya yaşamaktır. Karamsarlığın her çeşidini kovmaktır hayatından. Fakat Gazze'deki çocukların günleri sayılıdır. Onları hayattan koparacak alçak bir füzenin ne zaman ve nereden geleceği

belli değildir. Onun içindir ki Gazze'de çocuk olmak büyümeden ölmek demektir. Gazze devasa bir ölüm çukurudur. Bu çukura en çok da çocuklar düşer.

Çocuk olmak; bir dağ köyünde yoksulluğun getirdiği, tahammülü zor acıları anne babayla bölüşmektir; ekmeğin yanında katık aramamaktır. Etin kokusunu kurbandan kurbanda hissedebilmektir taşranın varoşlarında çocuk olmak. Zenginlerin elinden merhamet dilenmektir donuk bakışlarla. Bir düğün arabasının önüne atılmaktır canını hiçe sayarak. Fakat Gazze'de evlilik yaşına gelenlerin çoğu ölümün kollarına atarlar kendilerini. Onlar için düğün Hakk'a kavuşmaktır. Gelinlikleri de saflığın remzi olan bembeyaz kefenleridir.

Çocuk olmak, bir bombayı oyuncak sanarak avuçlamak ve ömür boyu sakat kalmaktır mazlum coğrafyalarda. Sakat bacağıyla yine de hayata güler yüzle bakabilmektir. Gül bahçesine destursuzca girip dikenler içinde iri güller dermektir çocuk olmak. Fakat Gazze'de derilecek gül kalmamıştır, güller çoktandır sonsuz Gül'e doğru yolculuğa çıkmıştır.

Çocuk olmak, bazen de karanlık odakların gölgesinde olmaktır. Nereye ve niçin attığını bilmeden ara sokaklarda taş atmaktır kör kuyulara. Eylemin asıl felsefesine inmeden bunu bir taş oyunu olarak görmektir. Sokaklarda kovalama oynamaktır kendince. Fakat Gazze'de çocukların en iyi bildiği oyun, bir savaş oyununa dönüşen ve şimdilerde bir savaş silâhı kabul edilen sapanla taş atmaktır yurdunu işgal eden alçak düşman gürûhuna.

Çocuk olmak, tahta kılıçla ülkeler fethetmenin garip düşünüy görmektir. İşlek

bir ana yolda, arabaların camını silerek merhamet dilenmektir. Çocukluk hiç farkında olmadan kendini hayatın kör kuyularında bulmaktır ne yazık ki! Buz gibi kış gecelerinde sokakları mesken bilip mavi gökleri yorgan edinmektir üstüne. Varoşlarda çocuk olmak baskülle tartı yapmak, kağıt mendil alıp yalvarırcasına satmaktır biraz da. Sokakların diliyle konuşup sokakları dost bilmektir çocukluk. Anne şefkatini sokaklarda aramaktır bir yerde. Fakat Gazze'de bütün bu anlatılanlar sadece belli çocuklara matuf bir istisna değil, hayatın yekûnuna şamil bir yaşama biçimidir. Zira acı ve hüznün Gazze'de doğurduğu bir duygudur.

Çocuk olmak; top ve misket oynamak, kaydıraklarda kaymak, anlamsızlığı anlam edinmektir çok kere. Toprağa yakın olmak, kendini toprağın bir parçası hissetmektir çocukluk. Bazen de bir kamyonun arkasına takılıp bir çeşit akrobatlığa soyunmaktır köyün toprak yollarında. Çocuk olmak, bazen de ölümle alay etmektir hiç farkında olmadan. Fakat Gazze'de çocuk olmak bütün bunların ötesinde toprakla bir çeşit kan bağı kurmaktır. Çünkü çocukların çoğunun anne ve babalarının üstünü bir yorgan misali örtmüştür kara toprak.

Çocuk olmak, çok kere oyuncakların dünyasında kaybolmaktır. Onlarla duygusal bağlar kurmak, onları hayatın bir parçası kabul etmektir. Evcilik oynamaktır çocukluk. Annelik, babalık rolüne soyunmaktır bazı zamanlarda. Hayatı bir oyundan ibaret görmektir masumca. Gece, yatağına yatınca her şeyi unutup bir ninninin veya bir masalın ellerine teslim etmektir kuş uykusunu. Meleklerle el ele verip dünyayla ilişkiyi kesmektir çocukluk. Fakat Gazze'de çocuk olmak oyuncaklardan mahrum kalmaktır. Onlar anneleri ölünce zaten annelik babalık rolünü kardeşleri için hayatın bir gereği ve gerçeği olarak bizzat yaşıyorlar.

Çocuk olmak, bir yaz yağmuru altında hiçbir şey olmamışçasına sıırıslıklam ıslanmaktır. Uçurumların ardını görememektir çocukluk. Bir top için kendini yardan uçurmayı

göze almaktır ne yazık ki! Bulutları pamuk şekeri olarak görmektir büyüklere inat. Fakat Gazze'de çocuk olmak pembe rüyalar görmek değil, hayatın acı yüzüyle çok erken karşılaşmaktır. Her an düşebilecek katil bir bombanın hedefi olmaktır ne yazık ki!

Çocuk olmak, hayallerin gerçeklere galebesidir. Umudun hiç sönmeyen meşalesini tutuşturarak karanlıkları ürkek bakışlarla aydınlatmaktır çocukluk. Kırık dökük düşleri toplamaktır cam kırıkları arasından. Konuşulması gereken yerde susmak, susulması gereken yerde de konuşmaktır bazen de. Sırrın sırrına vakıf olamadan onu paylaşmaktır çocukluk. Fakat Gazze'de çocuk olmak hayallerin çok uzağına düşmektir. Kurşundan daha ağır acı gerçeklerin altında ezilmektir. Onun içindir ki Gazzeli çocuklar an'ı yaşarlar. Onlar için yarın diye bir şey yoktur. Onların yarınları cennette misafir olacakları kutlu günlerdir.

GAZZE'DE ÇOCUK OLMAK...

(Gazzeli çocuklara özür niyetine!)

Gazze'de çocuklar kelebekler gibi kanatlıdır, siyon cehenneminden cennete uçmak için... orda takvimlerinde bahar yoktur çocukların gece renginde bir örtü serilir bembeyaz yüzlerine kapkara sular iner bükülen dizlerine

Gazze'de çocukların başını okşayan eller... çoktan toprak olmuştur bombaların gölgesinde hepsi barut fıçılarında gül niyetine büyür her akşamüstü varoşlarda ölüm kol gezer yürüyen tanklar çocukların hayallerini ezer

Gazze'de çocukların yüzüne sürmelenir kapılar albümlerde soluverir çocukça tebessümler rüzgâr tarar yavruların dağınık, pejmürde saçlarını güneş batır batmaz hanelere karanlık iner öksüzlerin gözyaşları ancak uykuda diner

Gazze'de yürek dağlar bebe(k)lerin serencamı acının ormanında kaybolur çocukların düşleri postalların altında insanlık kıyama durur hoyratça çiğnenir bahçelerde açan gonca güller

hakikati inkâr eder ateşte yanası diller

Gazze'de barut ve kan kokusu dağlara siner
savaş korkusuyla uykular bölünür orta yerinden
korku yatak, nefret yorgan, ölüm yastık olur
Gazze'de sevgisiz, aşsız ve başsız büyür çocuklar
'anne' diye kaldırım taşlarına sarılır da uyur çocuklar!

GAZZELİ ÇOCUK

İbrahim BİRGÜL

Seni böyle yazmak istememiştim ben Gazzeli çocuk
Seni tanımadan önce
Parkların ölüm şehri olduğunu akletmemiştim
Akletmemiştim henüz ölecek kadar büyük olduğunuzu
Yüzümdeki tebessüme anlam veremeyecek kadar şaşkınlım
Parmaklarım elimdeki simide yabancı
Kaşığım çayıma...
Mutluluk kimlerin kollarında geziyor şimdi
Sevinç, hangi kentlerin yağmuru oldu
Sadece satır aralarında takılı kaldı gücümüz
And olsun ki;
Şehirlerinizde tekerleriniz özgürce dönmediğinde
Ve ellerinizdeki kirlere sevimli bakmadığınız sürece
İçimizdeki gece kavuşamayacak hiçbir sabaha
Ve yine and olsun ki;
Siz gülmediğiniz sürece gülmeyecek yüzümüzün çocuk yanları

Seni böyle tarif etmek istememiştim ben Gazzeli çocuk
Taşların seni ne kadar büyüttüğünü anlatmak istememiştim
Kendinden büyük yüreğin vardı senin
Bunu bilmemeliydin
Bunu kendin bile bilmemeliydin
Saçlarını karışmış çocukluğunla
Her mevsim sen yeniden doğmalıydın
Ve sabah şımarık bir çocuk tadında
Gelmeliydi pencereden odanıza

Seni böyle bilmemeliydim Gazzeli çocuk
Yaşamın ölümden farklı olduğunu
Anlatmalıydım sana, anlatmalıydı sana şairler dönemeçli şiirlerle
Ama senin yaşayacak kadar vaktin olmuyormuş
Oysa Rachel'den de bahsetmek isterdim sana
Hani vardı ya kimse yok iken ben varım diyebilen kadını
Yüreği bir erkekten daha güçlü olan
Rachel'i anlatmak isterdim sana
Şimdi kelimelerim onu anlatamayacak kadar cılız,
Kalbim susuz sahra
Ve bizler buğz edecek kadar aciziz aslında
Maalesef kara gözlerinizde ölüm uykuları büyüyor
Ölüm yaşılanıyor artık coğrafyanızda
Ve esmer teninizde babadan kalma korkular...
Senin o güzel sesini duymadan ölmemeliydi kuşlar
Ey Gazzeli çocuk;
Kuşlar konmalıydı oysa hep omuzlarına
Üzerindeki cennet kokunu fark etmiş olmalıydı çiçekler
Sesinde çoğalan o özgürlük şarkıları
Söylenmeliydi hep seninle beraber
Söylenmeliydi ölmüş çocukların ruhlarıyla

Selam olsun cennette yer edinmiş esmer bakışlı çocuklara
Selam olsun bize uzaktan el sallayanlara

“ŞİİR DÜŞTÜ TOPRAĞA”

(Kitap tanıtımı)

Mehmet GÖZÜKARA

1968 Bafra doğumlu olan Recep Şen Hoca'nın, eğitimini alarak edindiği meslek Sosyal Bilgiler Öğretmenliğidir.

“Evden okula, okuldan eve” şeklindeki monoton bir hayatı tercih etmeyen Recep Hocam, edebiyat dergilerinden bazılarında editörlük, bazılarında ise genel yayın yönetmenliği yaparak gönül yelkenlisiyle söz deryasında seyahat etmektedir.

Uğradığı limanlara söz bırakmayı tercih eden Şen Hoca'm, 2018 yılında yayımladığı *Şiirlerle Bul Beni* isimli şiir kitabından iki yıl sonra, yani 2020 yılında, bu kez denemelerden oluşan *Bir Tutam Huzur* adlı eseriyle okuyucusuna merhaba demişti.

Şairi, “*Güzellik avcısıdır.*”, bir başka şekliyle söyleyecek olsaydı “*Ses avcısıdır.*” diye tarif eden ehli dil, “*Hâl ehli olan anlar.*” diye, şairin yarısının bizat kendisiyle olduğunu eklememiştir.

En son rastladığı güzelliğin akabinde daha güzeli bulma mücadelesi verir, şair. Kendiyle yaptığı bu yarış onu sürekli zinde tutar ve has şiire yaklaştırır.

Nesimi'nin “*Gülü gül ile tartarlar / Gül den terazi tutarlar*” sözünü şair için bir ölçü kabul ederek, “*Söz söz ile tartarlar / Söz den terazi tutarlar*” şeklinde şerh etmemiz halinde, her şairi kendi sözü ile tartmamız gerektiği sonucu bize uzak kalmaz.

Bir şairi başka bir şairle tartmanın/kıyaslanmanın adil olmadığı fikrindeyim. İllâ bir şeyle kıyaslanacaksa, şairi yine kendisiyle kıyaslanmanın doğru olacağını düşünüyorum. Sözden ibaret olan insanın, kendi sözünden ibaret olduğu hakikatinden hareketle, haksızlıkta bulunmamalıyız.

Aynı şeye şahit olan iki kişinin anlattıkları yer yer benzerlik gösterse de genel itibariyle birbirinden farklıdır. Bunun nedeni de acı ve algı farklılığı olsa gerektir.

Eskiler, “*Cehd ü tahsîl ile şair olunmaz, ancak isti'dâd-ı tabii ile şiir söylenir.*” demişlerdir. Bunun nedeni de şairliğin, doğuştan gelen bir sanatkârlık oluşudur. Her sanatın çalışmakla elde edilen bir zanaatkârlık yönü olsa da iyi bir şair olabilmek için ruhi bir meyil ile fitri bir istidat gerekir. İlave olarak şiiri sevmeli, ciddiye almalı, emek vermeli, onu boş zamanlarını dolduran bir meşgale olarak görmemeli ve geniş bir edebî kültüre sahip olabilmek için gayret göstermelidir. Zira şiir, çetin bir dil işçiliği olduğu için dil üzerinde hâkimiyet kurulmalı, “*İlimsiz şiir temelsiz duvar gibidir.*” diyen Fuzuli'ye kulak verilmesi ve ilmî olarak belli bir seviye yakalanmalıdır. Pek çok edebiyatçı, şairlerin; yüreklerindeki ilhamı iç sezgileriyle idrak ettikleri, duydukları hissiyatı alışılmışın dışında büyülü bir lisanla yorumladıkları, hayata, kâinata, fizik ve metafizik dünyaya çok farklı açılardan baktıkları ve bütün bu özelliklerle edebî zevkinde eğitim ve kültürle çok daha derinleştiği hususunda hemfikirdirler.”

Buradan hareketle Şu hususu da ifade etmemiz gerekir ki doğuştan Şair fıtratına sahip olmayanlar, ne kadar çalıŐırlarsa çalıŐsınlar, belki manzume yazabilirler, ama asla ses avcısı olamaz ve has Şiire imza atamazlar. Şair doğanlar ise bu hususiyetlerini geliŐtirmek için gayret göstermez, Şiir kültürüyle hem-hl olmaz, gönüllerinin teriyle gözlerinin nurunu imtizaç ettiremez ve uykusuz gecelerini mısralara hasretmezlerse belli bir aŐamayı geçemezler.

Hsılı, sözü; zaman ve meknın ötesinden gelen ilhamların muammasının sırrıyla hem-hl olarak Őuur altından tul' eden Recep Hoca'mın Őiirine bırakıyorum:

İNCE SIZIM ALIN YAZIM

bize veda ederken güneş
ay kokulu yeşil bahçelerden
sakin Doğu Karadeniz akŐamında arınmıŐtı
deniz cezbelerden

ağır ağır yol alırken
sahile komşu kaldırım taŐında
senden bahsettik ey yr
bir bardak demli çay tadında

ve sonra Asude eŐmene
düştü yolumuz
taş çanağından yudumladıka
dindi içimizde susuzluğumuz

ne zaman kumsalla kucaklaŐsa dalgalar
depreŐir hazin kalbimde ince sızım
tek arzum sensin yalan dünyada
ey benim talihim alın yazım
(Şiir Düştü Toprağa, s. 47)

Sermayesi söz olan Şairler kelm deryasında gezerler. Recep Şen Hoca'mın duygu rahminde doğup anlam dairesinde ŐekillendirdiĖi ve düşünce ikliminde dizelere dökerek bize ulaŐtırdıĖı *Şiir Düştü Toprağa* isimli -77 Şiirin kendisine yer bulduğu 112 sayfadan oluşan- eseri 2023 Kasım'ında *ıra Kültür Yayınları'nın Kültür Dizisi (no 48)* arasında çıkıp ilgisine ulaŐarak kitaplığımızdaki yerini almıştır.

Şiirlerinde dŐ ile düŐünceyi, hayal ile hakikati bir araya getiren Şen Hoca'mı kutluyorum. Őairlik bir alın yazısıdır. Şair istese de bundan kaçamaz. Yrek fırınında piŐmiŐ, akıl imbiğinden geçmiş; hayl, imge, ilim ve düŐünceyle zenginleŐmiŐ ve zamanın sinesinde demlenmiŐ has Şiirin taliplisi Recep Şen Hoca'ma, bahtın yr, yolun açık olsun diyorum!

ZAMANI DOKUMAK

Akif DUT

Öğrencilerime

serin ağaç gölgelerinde
zamanı dokurken gergin adımlar
bakışlarının ağdığı yerler çiçek açıyor
bir eski zaman türküsünde
ellerinin sıcaklığını hatırlatan yazlar
yaralarımıza vuran yalnızlıklar
gibi kanıyor yokluğun

derin uykulardan uyanınca
göz kapaklarında birikiyor acı sözler
titrek adımlar yorgun bakışlar
haziran güneşinde gölgeye yüklediğin anlam
dağılınca çaresiz
sessiz
ve kalabalık sokaklarda
adımlarımızın peşinde serin gölgeler
yanıyor

zamanı avut
seni hatırlamam için
geçerken yüzümde iz bıraksın
belki
teselli olur diye
gülümsemeni süreyim yaralarım

GÖNÜL FELCİ

Yunus LAÇIN

/
duy/arsız insan/lık
acı duymayanlar kulübü
hissizler ordusu...
/
beyinlerin ağrı merkezi devre dışı,
sadece fiziksel acı değil
'kalıtsal otonom neropati'
his kaybı sadece kollarda bacaklarda değil
süheyla düşen kalpler de his yoksunu
bunun adı gönül felci
/
ağrımayan başımızı ağrıtmıyor olanca acı
yahut başımıza dert açmıyor
bunca zulüm, acı ve gözyaşı
kör, sağır ve dilsiz
taş kesilmiş insan/lık
diliyle düzeltmek mi?
hak getire... kim görmüş?
kötülük eğrisini dövecek
ne eli var ne çekici insanlığın
ve kalpler kararmış
yok kimsenin buğz edecek hali
/
gönül bağlamadığı şeye ağlayamıyor insan,
"Reis Bey, anlayabilseydiniz ağlayabilirdiniz."
diye
vicdanlara seslenmişti oysa mazlumlar

/
ateş etrafını yakmıyor hoş!
ağlayamıyoruz kimsenin yarasına,
Doğu Türkistan'ın kırımına,
Gazze'deki soykırıma...
inşirah vermiyor gözyaşlarımız
mecruh bir sabinin sadrına,
boynuzsuz koç, boynuzludan alacak hakkını
bunu biliyor Hanzala.
/
"hissi yok, hareket yok, acı yok, leş mi kesil-
din?" diye
sesleniyor vicdan ehlinin biri
/
yılanlar bin yıl yaşıyor artık
kimsenin keyfine dokunulmuyor
vicdan körlüğüdür bu hissizlik
bu kalp katılığı
göz kuruluşudur bu sessizlik
ahvalimiz çok feci
Bunun adı gönül felci

DERİSİ KARA ÇOCUK

Mehmet GÖZÜKARA

Derisi kara çocuk
Her yeri yara çocuk
Yarandan kan sızıyor
Yaradan sara çocuk

Gözleri yaşlı çocuk
Elleri taşlı çocuk
Seni sana bırakmaz
Zulm eder haçlı çocuk

Düşüp yıkılan çocuk
Kurşun sıkılan çocuk
Hem yetim hem öksüzün
Evi yakılan çocuk

Yaşından olgun çocuk
Gül gibi solgun çocuk
Füzeden kaçamıyor
Dizleri yorgun çocuk

Sapanı tutan çocuk
Vurulup yatan çocuk
Cennete kavuşuyor
Canını satan çocuk

BEN KUDÜS'ÜN YETİMİ

Mahmut TOPBAŞLI

Ağlayan her çocuğun gözlerinden taşan ben,
Sapan taşı atmaya çocuk yaşta koşan ben,
Zulme karşı direnen ve imanla coşan ben,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da insanım.

Durdurun bu zulmü beynimi kusacağım,
Kan kokulu korkumu dağlara asacağım,
En modern silahımı bağrıma basacağım,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da çocuğum.

Merhamet tanımayan geceler yaşıyorum,
En soğuk duyguları yarına taşıyorum,
Ve kendimden kaçtıkça tuzağa düşüyorum,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da insanım.

Sare'nin oğulları baharların kâtili,
Hacer'e diş bileyip ateşliyor fitili,
Mescid'de kan akıtan zehirli yilandili,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da çocuğum.

İnsanlığı kuşatan altı köşe bu zulüm,
Yaşlı çocuk demeden tepeme yağar ölüm,
Baharlar gelir geçer açmaz Gazze'de gülüm,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da çocuğum.

Bu zulüm bir soykırım vebali elbet ağır,
Üç maymunu oynayan dünya oldu kör sağır,
Benim için el açıp ebabilleri çağır,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da insanım.

Yıllardır Gazze yasta dinmez hıçkırıkları,
Hacer'in evladının sarılmaz kırıkları,
Bitsin artık bu zulüm kahrolsun zındıkları,
Ben Kudüs'ün yetimi, ben Aksa'da çocuğum.

NASIL ÇOCUK OLAYIM

Cemil UYAN

Yokluklar içinde dünyaya gelmek
Kaderimmiş benim ne gelir elden
Minik elle çelik zırhları delmek
Bombalar yüzünden anlamam gülden

Doğal kaynağıma göz dikmiş biri
Neden ben olurum savaş esiri
Nimetlerin bana olmaz tesiri
Hiç eksik olmaz mı feryatlar dilden

Boyumdan büyüktür bana düşen iş
Kader mi coğrafya bu kötü gidiş
Bana zindan dünya herkese geniş
Kurtuluş çaresi beklerim yelden

Bilmem oyun nedir oyuncak nasıl
Sığıntı ben miyim onlar mı asıl
Artırır dertleri her yeni fasıl
Kör oldu gözlerim saçılan külden

Cehennem yeridir yurt ile yuvam
Bu güçsüz ellerle özgürlük davam
Kurtuluşa kadar bu yolda devam
Şu medeni dünya anlamaz halden

Her yer alev nasıl çocuk olayım
Fırsat vermez kimse nasip alayım
Huzurla yaşayıp yaşlı öleyim
Tatlı nağme gelmez öten bülbülden

VEBAL

Nilüfer AKINGÜL

Dünyanın yuvarlak oluşu her ne kadar üzerinde yaşayan insanlar için eşit ve adil bir zemin olarak telâkki edilse de maalesef gün geçtikçe görüyoruz ki her coğrafyanın kendine münhasır zorlukları var ve globalleşen dünyada bu zorluklar evrensel niteliğe bürünmekte. Son zamanlarda şahit olduk ki coğrafya derslerinde bizlere atlas haritaları üzerinden gösterilen ülkelerin sınırlarının aslında pek de bir önemi yok. Küresel şeytani güçler, dünyayı parsel parsel kuşatmış; sınır haklarını, yaşam haklarını, insan haklarını çarmıha germiş, ayın yapmaktalar. Kıyamete değin sürecek olan iyilikle kötülüğün savaşı kıyasıya devam etmekte ve maalesef üzümlere söylüyorum ki şuan kötüler atını cirit oynatıyor. “Mazlumunun dini sorulmaz.” diyen Peygamber efendimiz (SAV) kim, ne, nasıl bir zulme muhatap olursa ona yardım etmemizi tavsiye etmiştir. Hele ki o mazlum bir çocuksa...

Bizatihi doğmamış çocukların şahadet şerbetini içip henüz dünyaya gelmeden dünyadan göç ettiği bir devrin insanı olmaktan insanlığımdan acz duyuyorum. Esasında dünyaya gelmiş beş altı yaşındaki Filistinli çocukların, ağızlarından çıkan hamd kelimelerinden anlaşılması gereken; dünyadaki tüm Müslümanların daha doğrusu Müslümanlık iddiasında olan bizlerin imanlarının anlaşılabilirliği. Fiziksel olarak bir insanın neye ihtiyacı var ise bu ihtiyaçların had safhada yaşandığı o mazlum coğrafyanın emanetçileri, özellikle çocuk mücahitleri Allah'a tüm Müslümanlığı ve tüm insanlığı şikayette. Sosyal ortamda sesini çocuklarına yükseltmekten imtina eden, hatta bu tür yaşanmışlıkların çocuk üzerinde travmalara sebebiyet verebileceğini düşünen bizler, acaba hiç düşündük mü annesinin parçalanmış cesedini toplayan ya da ölmüş babasının kardeşlerinin iç organlarını cesedin içine koymaya çalışan çocukları?

Düşündük mü, çocuklarımız bir öğünü iştahsız yese ya da yemese Karadeniz’de gemileri batmış gibi olan bizler, annelerinin kucaklarında açlıktan etleri kemiklerinin üzerinde kuruyarak ölen çocukları? Gece bir dakikalığına uyansa ya da bir saat uyuyamasa çocuklarımız, evimizde cereyan eden panik havası, acaba günlerdir uyuyamayan bir Filistinli çocuğu getirebiliyor mu aklımıza?

İki üç ağacı kestiler diye neredeyse bu ülkeyi yıkacak kadar öfkeden gözleri dönmüş sözüm ona aktivistler neredeler? Hayvan hakları diye bangır bangır bağır hayvan severler neredeler diye neden kimse merak etmiyor? Orada yerin altındaki karıncalardan gökte uçan kuşa kadar uzanan bu zulmü daha nereye kadar görmezden geleceğiz? İnsanlıktan dem vuran ama zamanın hasbel kader cilvesiyle insan olmadıkları ifşa olan insanların, bir iki kelime de olsa söyleyecekleri olmalı diye düşünüyorum. Ayaklarını çatlatan bombalanmış beton tozları içerisinde çocuk bedenleriyle yaşam mücadelesi veren ve tek hayalleri huzur olan onca çocuğun vebali bu dünyanın alnında kara bir leke olarak kalacak. Oysa onların da oyuncakları vardı, onlar da oyuncak bebeklerini beşiğe koyup sallarlardı, onlar da arabalarını elleri üzerinde yaşlılarıyla yarıştırırlardı. “Anne acıktım!” diyecek bir anneleri bile yok şimdi çoğunun. İştten dönecek babalarını balkonda bekleyecek çocuklar uzun vadede bir hayal görünüyor. Belki yaşadıkları bu fiziksel yaralar zamanla kapanacak ama ruhlarının sancısı ölmeden dinmeyecek.

Vesselâm...

HÜZÜN DEMİ

Ali AĞIR

-Mazlum coğrafyada masum bir çocuğun avazıdır-

Bir korkulu rüyadır şemsin doğduğu her gün,
Kederin kollarında hazin bir öykü başlar.
Gögün kirpiklerinde damlalar var... dem hüznün,
Sükût eder alnına gözyaşı düşen taşlar.
Bir korkulu rüyadır şemsin doğduğu her gün...

Hayatın gergefinde acılar nakış nakış,
Keder yüklü yeryüzü yitirdi ahengini.
Baharın adı kaldı, mevsim sonsuz karakış,
Ufkun kızıl kuşağı kandan alır rengini.
Hayatın gergefinde acılar nakış nakış...

Ölümün pençesinde yıkım, açlık ve yokluk,
Şah damarına geçmiş çağın köpek dişleri.
Kan sızdırır, derindir yara, bağlamaz kabuk,
Hüznün boranı vurur kış sürgünü düşleri.
Ölümün pençesinde yıkım, açlık ve yokluk...

Bu diyarda ümidin kanatları kırıktır,
Göçmen kuşlar dönmedi boş kaldı aşıyanlar.
Zalimlerin sînesi geceden karanlıktır,
Felaket dehlizinden göğe çıkar figanlar.
Bu diyarda ümidin kanatları kırıktır...

Çaresizlik kördüğüm, aşılmaz dağ yalnızlık,
Mutluluk çölde serap, kalpler ateş deryası.
Zaman girdap... hududu olmayan bir ıssızlık,
Avuçlara düşmüyor dolunayın ziyâsı.
Çaresizlik kördüğüm, aşılmaz dağ yalnızlık...

Zeytin dalları kırık, güvercinler kafeste,
Boğazda hıçkırıklar... Gün geçmez ki ağıtsız.
Bin ah dökülür dilden verilen her nefeste,
Nice şiir yazılır kalemsiz ve kağıtsız.
Zeytin dalları kırık, güvercinler kafeste...

Yaprakları dökülen güllerin hârı kaldı,
Kaç sene daha sürer, bitmez mi bu dev çile?
Can veren çocukları nurdan melekler aldı,
Hep ağlayarak hırçın akar Fırat'la Dicle.
Yaprakları dökülen güllerin hârı kaldı.

FELEĞİN ÇARKINI TERSİNE ÇEVİREN NEFES: İSYAN

Muzaffer Ekinci

(muzaffer_7221@hotmail.com)

*“Yâ Rab, bu uğursuz gecenin yok mu sabahı?
Mahşerde mi yoksa biçârelerin felâhı?
Nûr istiyoruz... Sen bize yangın veriyorsun!
“Yandık” diyoruz... Boğmaya kan gönderiyorsun!
....
Mazlûmu nedir ezmede, ezdirmede mâ'nâ.
Zâlimleri adlin, hani, öldürmedi hâlâ!
Cânî geziyor dipdiri... Can vermede mâ'sum!
Suç başkasınıdır da niçin başkası mahkûm?
....” (Mehmet Akif ERSOY¹)*

Hayatın insanı her yönden değirmen taşları arasındaki buğday tanesi gibi acımasızca öğüttüğü bu zaman diliminde; bir dane verip on, belki bin tokat atılan bu dâr-ı fenada bir nefes almanın bile imkânsız hale geldiği vakitlerde ciğerlerden arşı semaya yükselen güçlü bir isyan sesi yükselir. Evet isyan! Bu isyan ki insana bir nefes olur. Tüm yaşanmışlıklara ve yaşanacaklara güçlü bir isyan sesiyle nefes alabilir insan olan. İnsan dedik ya; bunun bile manası pek düşünülmez. Her şeyin düşünülmesi yasak olan iklimlerde insan ve insana dair hiçbir şey ne düşünülür ne de esamesi okunur. Batı dünyasının batıl anlayışına göre insan dediğin ne ki? Geçmişin ayakları prangalı kölesi, efendisinin her türlü ihtiyacını ve hizmetini gören mahlûk... Duygu ve düşünceleri başkaları tarafından şekillendirilmeye çalışılan, düşünmesine ve düşündüğünü dile getirmesine yasak konulan yaratık! Birey olmasına müsaade edilmeyen sürü olarak yaşaması istenilen yığın. Modern zamanların ise duygu ve düşüncesi ipotekli, ücretli kölesi! İnsanın asıl değerini sorgulayan, bu değeri sorgulamakla kalmayıp fiiliyatta asıl değerini teslim eden peygamberler; arşı semayı dahi titretecek güçlü bir isyan sesi ile feleğin çarkını tersine çevirdikleri gibi birçok kişiyi

cezbeden kocamış dünyayı bile değiştirip dönüştürmüşlerdir. Evet isyan! Bu isyandır ki babamız İbrahim'i (as) arayışlara sürükleyip babasının Michelangelo Buonarroti başta olmak üzere Gian Lorenzo Bernini, Donatello di Niccolò di Betto Bardi, Auguste Rodin gibi sanatkarları dahi kışkandıran şaheserlerini parçalatmıştır. Babamız İbrahim (as) bununla kalmayıp mübarek ruhunu saran yıllanmış zincirleri, ayaklarındaki maddi prangaları dahi kırıp atmıştır. Babamız İbrahim'in (as) isyan çığlığı Firavunların zulmü altında inleyen toplumlara Musa'nın (as) liderliğinde denizleri aştırmıştır. Bu isyan, karanlık kuyularda inleyen Yusuf'u (as) saraylara taşımıştır.

Dünyada akla gelebilecek tüm değişim ve dönüşümlerin mihenk taşı öncelikle peygamberlerin daha sonra ise bilginlerin isyan sesidir. Bu isyan sesi bir sineğin vızıltısında duyulabileceği gibi, bir bebeğin sessiz çığlığında, bir şiirin mısralarına serpiştirilen sihirli sözcüklerde, bir melodinin tınısında, bir ressamın fırça darbesinde, bir kilime atılan düğümde de duyulabilir. Bu vızıltılar, bu sessiz çığlıklar, bu sihirli sözcükler, bu tınılar, bu fırça darbeleri, bu düğümler bereketli topraklarla buluştuğu vakit ise filizlenip semaya uzanan ulu çınarlara dönüşüyorlar. Arşa uzanıp giden ulu çınarların gölgesi bile Nemrutların, Firavunların, Yezitlerin uykusunu kaçırmaya kâfidir. Bu uykusuzluk hali ise sözü edilen zalimlerin zulmünü artırarak ömürlerini kısaltan bir tiryaka dönüştürmektedir. Bu isyan; bu zalimleri alaşağı ettiği gibi zulmün ve zalimlerin saraylarını tarihin karanlık dehlizlerine atmakla kalmayıp onların acımazlıklarını ise tarihin tozlu sayfalarına acı bir hatıra olarak düşürmektedir. İnsanlığın kadim geçmişi, beşerin şerrinden koruma dürtüsü ile doğa karşısında daha iyi bir yaşam arzusunun insanı doğa ve beşer karşısında isyana sevk ettiğini gös-

termektedir. Bu sevk ona keşiflerin, icatların ve yeniliklerin kapısını aralamıştır. Bu durum bizlere doğmuş ve doğan güzel günlerin bize hep bu güçlü isyan çılgılığı ile geldiğine işaret etmektedir! Tıpkı gündüzün gecenin zifiri karanlığına meydan okuyup güneşi sırtlayıp bize armağan etmesi, baharın kara kışın zemheri soğuğuna inat tabiatın tüm güzelliklerinin derc ettiği güzel bir çiçekle ruhumuzu okşaması hep bu isyan çılgılığının verdiği nefes ile olmamış mıdır?

Resim: Nasif, Aynur (2023). “Feryat”, Filistin, Savaş, Barış, Temalı Resim Sergisi, Fırat Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Elazığ, 13-17 Kasım 2023.

.....

¹ Ersoy, Mehmet Akif. “Yâ Rab, Bu Uğursuz Gecenin Yok Mu Sabâhı?”. Safahat, İstanbul: DN-Aden Yayıncılık, 2006, s. 187-188.

NE DE SAFSIN ÇOCUĞUM Ali PARLAK

Evi sokak ortası, oyuncakları tanklar
Zulme kafa tutuyor Filistinli çocuklar!

Elinde sapan taşı, ne de safsın çocuğum
Taşlaşmış beyinlere taş ne yapsın çocuğum?

Sen mini ellerinle yuvarlarken taşları,
İri iri cellatlar koparıyor başları!

Kör kurşun değil çarpan ortasına kalbinin,
Seni gülerek vuran itleri İsrail'in!

Ekranda izliyoruz kesilen gövdeleri,
Yüzleri paramparça günahsız bebeleri!

Arşa yükselen çığlık, duyulmuyor buradan,
Sen birazcık basiret, biraz his ver yaradan!

Zulümler çoğaldıkça azalıyor tepkimiz,
İhanetti suskunluk! ... O halde bizler kimiz?

Bir ağlasam dağlarım hainleri dösünden
Bir yürüsem bin gelir binler gelir peşimden

Lakin göz pınarlarım çok oldu kuruyalı
Yastığım kuş tüyünden meskenim villa, yalı...

Elinde sapan taşı, ne de safsın çocuğum
Taşlaşmış beyinlere taş ne yapsın çocuğum?

TÜYLENMEMİŞ KUŞLAR

Kazım GÖK

Kızıl et daha bunlar
Tüyenmemiş bütün kuşlar
Konacak su dalı
Konacak su budağı arıyor

Önde Feridüddin Attâr'ın Hüdhüdü

Çocuk yüzlerine aşına hüznler
Arakan'dan havalandı üryan sıcak
Yivli kurşun
Kırıldı gönül kubbem

Gök bayraklı turnalar göç ettiler
Kanatlarında sevinçlerin alev almış yası

Kırımdan geliyor martılar
Göç yolu duman yolu

Çok ırankan Keşmir'den sürgün
Sökün ediyor çocukça çingili acılar

Önde suskunlukları uçuyor
Kırım'ın serçeleri gagalarında köz geveler
Kanatlanmadı, Filistin kuşları ölmüşler
Bol bol direnişin kıvılcımlarını uçurmuşlar

Gök kubbeden zembille indiler
Çingilar azimle tünediler
Alevler sebatla tünediler
Közler sabırla tünediler

Çınar meşe kızılçam
Yedi emin ırmaklarımın dalına asıldı
Kasa kasa ömür törpüsü hüzn
Yokluk vadisinde nefesim daralıyor
Kimse almıyor kimse çalmıyor

Yoksa yoktan var eden midir bunların sahibi

ALLAH'A KALAN ÇOCUKLAR

Ramiz AYDIN

Kuldan yana nasipsiz, sahipleri Rabb'imiz;
Her bir şey Allah'ındır,
Seray, Ammar, Rim, Emir daha çok Allah'ındır;
Herkesin sahibi çok,
Onların sahibi yok.

Daha dünyayı bile tanımadan ölümü layık gördüler,
Ölmeden açlığı da hediyeymiş gibi verdiler sıyrıtarak,
Diş bileyerek;
Kaşık ağzındayken vuruldu Bassam Hattap,
Aç karnına öldü Menar Macit;
Var mıydı ölümlerin böylesi?
Var mıydı ölüme dair böyle bir tarif?
İnsanca ölmeyi bile zalimler nasıl da eylemiş tahrif?

İnsan değiller bunlar, hayvan bile değiller,
Yaratık bunlar yaratık;
Vicdandan yana hiç nasipleri yok,
Kimler insandır? dedik, gıkı bile çıkmadı bunların,
Anlardı acımızı nasipleri olsaydı melunların,

Savaşı yiğitler yapar savaşın kanununca,
Bunların güçleri yiğitlere değil, kadın ve çocuklara...
Yaktılar şehirleri, yıktılar ülkemizi,
Yaktılar canımızı,
Bilseniz acımızı...

Kırgınız gökyüzüne, dargınız yeryüzüne,
Sitemkârız insana, Müslüman'ım diyene,
Şikâyetimiz vardır kullarından Allah'a,
Neler çekeceğiz kim bilir daha, daha, daha...

Toprağa düşen her Menar,
Her Ammar, her Seray ve Rim
Toprağa düşen tohum, bire bin veren başak,
Toprağa düşen kardeşim haydi kalk!..
Verilen canın bedelidir vatan;
Veriyoruz, alacağız, ölüp çoğalacağız.
Canımızı aldınız, ahımızı aldınız ah!..
Ant olsun ki bu zulmü unutmayacağız.

Gücümüz yok,
Vakti zamanı gelir alınır bir gün intikamımız,
Sahip çıkar bize sahipsizlerin sahibi;
Biz şimdi sadece Allah'ınız,
Hesabımızı sorar
İntikam alıcıların en hayırlısı olan İlah'ımız.

Kına yaksın dünya kına,
Bozmasın keyfini sakın,
Acıyı ancak yaşayan anlar,
Bilmesin tenimizdeki dayanılmaz acıyı Müslümanlar,
Yarınlarda kim ne olur bilinmez,
Biz yaşadık, siz yaşamayın, budur sizin için duamız;
Yakışan budur bize, böyle bir dua yapmak,
Biz insanlara dua ederken vuruluyoruz kahpece
Tak! Tak! Tak!
O'na sığınıyoruz biz O'na,
Bizi anlayan sadece Allah!

SEN HIÇ MAZLUM COĞRAFYALARDA ÇOCUK OLDUN MU? Şifanur ÖZÇELİK ŞİRİN

Sen hiç mazlum coğrafyalarda çocuk oldun mu?
Hayatın en temel haklarından mahrum bırakıldın mı?
Savaş ve yoksulluk gibi zorluklarla karşı karşıya kaldın mı?
Dünyanın dikkatini çekmeyi bekleyen sessiz çığlıklara kulak verdin mi?

Sen hiç mazlum coğrafyalarda çocuk oldun mu?
Yardım eli uzanmasını umut eden küçük kalpleri gördün mü?
Hayatın acı gerçekleriyle erken yaşta yüzleşmek zorunda kalmak nedir bildin mi?
Masumiyetini ve çocukluklarının çalınmasının ne demek olduğunu hissettin mi?

Sen hiç mazlum coğrafyalarda çocuk oldun mu?
Müslüman oldukları için zulme uğramak nasıl bir şey anladın mı?
Dünyanın, bu zulme sessiz kalmasından rahatsızlık duydun mu?
Filistin'de, Gazze'de her gün ölümle yüz yüze geldin mi?

Sen hiç mazlum coğrafyalarda çocuk oldun mu?
Dünyanın unuttuğu, görmezden geldiği bir gerçekliğin içinde yaşadın mı?
Acılar denizinde kalıp cansız bir bedenle sahile vurdun mu?
Sadece fiziksel değil, psikolojik ve duygusal boyutlarda da derin yaralar aldın mı?

Sen hiç mazlum coğrafyalarda çocuk oldun mu?
Dünyanın vicdanına seslenmek zorunda kaldın mı?
Onların sesini duyup umut oldun mu?
Yardım eli uzanmasını bekledin mi?

Sen hiç mazlum coğrafyalarda çocuk oldun mu?
Dünyanın geri kalanının dikkatini çekmek için çabaladın mı?
Eşitsizliklerin ve adaletsizliklerin giderilmesi için durmadan yakarıp yalvardın mı?
Masumiyet ve umutla her yere neşe saçmak varken hüzünlere daldın mı?

BENİM ADIM HÜZÜN

Orhan YAĞMUROĞULLARI

benim adım hüzün
acının evcilleştirildiği coğrafyalarda doğdum
kimse fark etmedi ayrık otu gibi dışlanmış kimliğimi
mankurtlar uzun yaşar derdi dedem Doğu Türkistan'da
dedemi ve babamı bir sabah alıp götürmeleri
bir kuş sürekli üşür durur yürek kuytularımda
o yüzden hep ertelenmiş baharlar biriktirdim çekik gözlerimde
şah damarımda tomurcuklanan bir Kürşad isyanı
ve çocuk kalbimde
mankurt olmamaya dair
asılı duran bir yemin

benim adım hüzün
kara Afrika'da açan
bir siyah güldüm
kölelerin umutları da siyaha çalar derdi babam
kalbimde hep hüzünle uçan bir çift siyah güvercin
babamın ve kardeşlerimin
beyaz efendinin maden ocaklarında
lime lime tükenişlerini gördüm
yoksulluğu gördüm, siyah bir elbise gibi üzerime giydiğim
o yüzden
beyaz olan her şeyden nefret etti, çocuk kalbim

benim adım hüzün
beş yaşında camiye götürdü beni babam
bir bayram sabahıydı Arakan'da
sürek avında budistler, mahallemizi kundakladı
yanan cesetler, yerlerde sürüklenen kadınlar
ve kız kardeşimin yanmış cesedini gördüm paramparça
bu zulme, dünya sağır ve dilsiz
ve susmak yıllar yılı içime akan bir zehir
o yüzden her bayram sabahı
hüzünle çarpar, benim çocuk kalbim

benim adım hüzün
Nasaralı İsa'nın topraklarında doğdum
benim adımla konuşur Beytullahim, Kudüs, Mescid- i Aksa
çocukluğum hiç olmadı benim, yerim yurdum yok
doğduğum günden beri adım mülteci
gök ekin gibi biçti sevdiklerimizi, benî İsrail
yandıkça kor ateşlerde, vuruldukça bir kere bir kere daha
isyanım kor bir ateş ve direncim gür bir sadâ
olarak yankılanacak bu kirli dünyada
ve çocuk kalbim,
çağ aynalarına kanayan kırmızı bir elma

benim adım hüzün
bütün mazlum coğrafyalarda
....

CENNET KUŞLARI DİYE...

Halis TAMKOÇ

*Kargış: Çiçek, çocuk, kuş.. masumiyet,
iyi niyet, iyilik adına ne varsa katledene
Rabb Teâla her iki cihanda da dirlik vermesin. Âmîn,*

Cennet Kuşları diye yağmaya başladığı
vakit yağmur
en vakitsizinden kahrolurum.. olayım

öyle anlamsızlaşır ki her şey
karanlığın en koyusundan
tekinsiz, ıssız, ussuz harlamaktır geceyi
gecedir yaşamak dediğin..

Cennet Kuşları diye yağmaya başladığı
vakit yağmur
en vakitsizinden mahvolurum.. olayım

avuttum onları
“kardan aydınlık” sabahlar umuduyla
ağlayan karanfiller topladım

çünkü o gecelerde
avuttum onları
hunharca uyuyor,
bir türlü uyanmıyordu dünya
müşkül ki o kadar olur bi' sessizlik
sessizlik dúa olup ebabilleri çağırıyor
ebabiller Müslüman taşıyordu
hangi toprakmış bu
dirilirdi ölü olsa
ya tebessüm etmez miydi ilelebet o esnâ
ettirmez miydi
Peygamber (SAV) emaneti Mescid-i Aksa!

Cennet Kuşları diye yağmaya niyetlendiği
vakit yağmur
bak yine uçuyor reyhan kokusuyla hangisi

Bilad-ı İslâm artık n'olur
ayağa kalksa!

ÜŞÜYOR MASUMİYET

Mehmet MEMDOĞLU

Gündüz vakti,
En yakın sırdaşım oldu yine karanlık.
Zemheriye sarılıp yaprağını arıyor;
Efsunkâr bir duruşta...
Karanlığa hesap soruyor
Suskun yüreğim!..
"Susarak çok şey anlatıyorsun!" dedi,
Şiire meftun ruhumun kırıklarına konan
Aksa'nın öksüz kelebeği.

Kayın ağacının iniltisi bozuyor
Gecenin sessizliğini.
Kekremsi kokuyor dünya.
Gazze'de doğum sancısı çekiyor yeni gün.
Toprak zeminde yükselen kan gölgesini,
Yere düşen yağmur taneleri ıslatıyor.

Gözler ıslak, bakışlar yaralı...
Mazlumlar ağlarken,
Gündüzün karanlığında üşüyor masumiyet!..
Mor, sarı, pembe ve al...
Uçurtmadan rengârenk her umut.
Kelime kelime...
Kelâma hasret esir sözcükten
Şiir olup filizlenirken merhamet.
Güneşi görmeden olgunlaşır mı?
Filistin'e sessiz kalan **in sa ni yet!**

ÂDEM'İN ÇOCUKLARI

Mustafa IŞIK

hepimiz âdem'in çocuklarıyız
usulca büyüyor / uzuyor saçlarımız
dolanırız cadde başlarına
gün kasvetinden kaçarcasına
yarışır ıslıklarımız

hepimiz âdem'in çocuklarıyız
kırgınız, kırk yerinden
doğurmuş kaburga gibi,
kovulmuşuz elma ekşisinden
eksik kaburgamızla yorula kalırız

yüreğimizde ölümden telâşe
kocamandır çılglığımız
hep arkadan çekilir gömleğimiz
dünyanın bir yerinde unutulmuş
habil'dir büyük kardeşimiz

hepimiz âdem'in çocuklarıyız
kardeşçe uğurlarız karga karasını
denizin ortasındadır hızır otağımız
acıımız mendilde iki büklüm
çok kuyunun rüyasını görürüz

hepimiz âdem'in çocuklarıyız
toprağa cemre düşedursun
gidecek mevsimler ararız,
çoğalırız bayram sabahları
her cennetten düşüşünüze
boşluklara gereriz kendimizi
sevincimizle ölçülür gülüşümüz

hepimiz âdem'in çocuklarıyız
akşam güneşi dağa kaftan
dağ gibi büyütürüz özlemimizi
yüreğimiz bayram arifesine aşına
yüzü görünmeze ayna tutarız

hepimiz âdem'in çocuklarıyız
insanlığa ikmale kalmış kalbimle
sevdiğimiz kadar seviliriz

ÂŞIK NUSRET SÜMMÂNÎOĞLU'NUN AZİZ HATIRASINA Âlimî - Halûk TANRIVERDİ

Nusret Yazıcı, Doğu Anadolu ve Erzurum yöresinin yetiştirdiği Sümmânî Baba kolundan gelen âşıklık geleneğinin en önemli temsilcilerinden biridir. Babası Fahri Çâvûş'un gayretleri ve yetiştiriciliği, Nusrettin Yazıcı'nın kendi yeteneği ile birleşince ortaya henüz çocukluk yıllarında görülmeye başlayan bir âşıklık-ozanlık özelliği çıkmıştır. Babasının yanında köy köy, kahve kahve dolaşarak bu geleneği daha küçük yaşlarda solumuş, özümsemiştir. Yıllar içinde kendini geliştirmiş ve dedesi Âşık Sümmânî'nin yolunda ilerlemeye gayret gösteren bir ozan olmuştur.

Asıl adı Nusrettin Yazıcı olan Âşık Nusret Torunî, 5 Ocak 1945'te Erzurum'un Narman ilçesine bağlı Samikale köyünde doğmuştur. Henüz dokuz yaşındayken kendi kendine saz çalmayı öğrenir ve dedesinin türkülerini ezberlemeye başlar. Babası kendisine bir saz alır ve babasıyla köy köy, kahvehane kahvehane gezip âşıklık sanatının inceliklerini bizzat yaşayarak öğrenir. Babası Narmanlı Âşık Sümmânî'nin oğullarından Çavuş lakabıyla anılan ve gelenek içinde kardeşi Şevki Çavuş [Mahtumî] ile birlikte hikâye anlatıcısı olarak bilinen Fahri Yazıcı'dır. Dedesi Âşık Sümmânî'den sonra oluşan "Sümmânî Kolu"na mensup olan Âşık Torunî, geleneğin icaplarını aynı zamanda ustası olan Fahri Yazıcı'dan öğrenir. Temel Turabî, İsrafil Daştan, Ebubekir Zamanî, Gıyasettin Eroğlu, Baki Çetin ve Köksal Yazıcı yetiştirdiği çıraklarıdır. İlkokul mezunu olan Âşık Nusret Torunî'nin yedi erkek, üç kız çocuğu olmuştur. Âşıklığın dışında aile uğraşı olan çiftçilikle uğraşmış, bir ara Âşık Kahvehanesi işletmişse de bu kısa sürmüştür. Yurdun birçok yöresinde yapılan âşık yarışmalarına bu cümleden olarak Konya âşıklar bayramında ve başka yarışmalarda çeşitli ödüller almıştır. 1974-2001 yılları arasında çıkardığı otuz yakın plak ve kasetiyle de geçimini

sağlamaya çalışmış, yurt içinde katıldığı yarışma ve festivallerden gelen para ödülleriyle de geçimine katkı sağlamıştır. Yurt dışında ise 1978 yılından itibaren Almanya, Hollanda, Fransa, Belçika, Yugoslavya, Avusturya, İsviçre, İngiltere, İtalya gibi birçok Avrupa ülkesinde sanatsal organizasyonlara katılmıştır. Kültür Bakanlığı desteğiyle 1991'de Âşık Nuri Çırağı ve Âşık Yaşar Reyhânî ile birlikte Almanya, Fransa, Belçika ve İsveç gibi ülkeleri kapsayan bir turnede de yer almıştır. Âşığın ismiyle bir de internet sayfası açılmış, ancak daha sonra bu sayfa kapanmıştır. Âşık Nusret Torunî, 23 Ocak 2003 tarihinde ani bir rahatsızlık nedeniyle kaldırıldığı İstanbul Süreyya Paşa Hastanesinde vefat etmiştir.

Âşık Nusret Torunî, 20. yüzyıl geleneğinin güçlü temsilcilerindendir. Koşma, semaî, destan ve özellikle divanî türlerinde eser veren Âşık Nusret Torunî'nin şiirlerinde aşk, gurbet, sıla özlemi kader, fanilik, vatan, millet, din, tasavvuf, tabiat ve sosyal meseleler ele alınmıştır. Bu şiirlerde ele alınan konular öğütleme, güzelleme koçaklama, taşlama biçimlerinde işlenmiştir. Kendine has bir üslup göze çarpan şiirlerinde özellikle divani türünde çok eser verdiği görülür. Katıldığı fasıllarda kıvrak üslubuyla karşılaştığı âşıklarla deyişmiş atışmış olan Nusret Torunî bu karşılaşmaların hepsinde muhatabına üstünlük kurmuş bir gelenek temsilcisidir. Özellikle hikâyeci âşık tipinin son dönem temsilcilerinden olan Âşık Nusret Torunî'nin hikâyeciliği de şiirdeki başarısına yaklaşıyor. Âşık Nusret Torunî'nin bildiği 30 civarında halk hikâyesinden 16 tanesi kayıt altına alınabilmiştir. Bu halk hikâyeleri Âşık Sümmânî ve yöredeki başka âşıklarca tasnif edilen halk hikâyelerinden yörede bilinen ve anlatılabilen halk hikâyelerine, sözlü gelenekten ve yazılı edebiyattan gelen halk hikâyelerine kadar kaynak çeşitliliği gösterir. Bunlar ara-

sında “Batım ve Kırım”, “Celâl Ahmet ile Mehmet Han”, “Elmas ile Kahraman”, “Ercişli Emrah ile Selvihan”, “Erzurum Valisi'nin Kızları”, “Ferhat ile Şirin”, “Hotlu Şâmil”, “Kel Ali Bey Oğlu Mehmet Bey”, “Kerem ile Aslı”, “Kırım Destânı”, “Leylâ ile Mecnûn”, “Mâhirî ile Mâhitâbân”, “Necip ile Telli”, “Nergis Hanım”, “Sümmânî ile Gülperi”, “Sümmânî ile Şenlik Karşılışması”, “Trabzonlu Kahraman”, gibi halk hikâyeleri âşığın hikâyeye repertuvarını oluşturur. Bu hikâyelerden “Kel Ali Bey Oğlu Mehmet Bey Hikâyesi” ve “Nergis Hanım âşığın kendi tasnifidir. Âşık Nusret Torunî'nin âşık havaları konusunda da farklı bir tarzı ve üslubu söz konusudur. Gerek kendi şiirlerini gerekse dedesi Âşık Sümmânî'ye ait eserleri kendine has bir ezgi ve edayla seslendirmeyi yeğlemiştir. Bu özellikteki ses ve görüntü kayıtları internet ortamında mevcuttur.

Yaklaşık elli yıllık sanat hayatı boyunca Nihanî, Gülistan Çobanoğlu, Zadrakomlu Rüstem (Yananî), Ali Rahmanî, Yaşar Reyhanî, Hüseyin Sümmânioğlu, Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova, Bardızlı Mevlüt İhsanî, Nuri Çırağı, Mustafa Ruhanî, Posoflu Mirza, Sarıkamışlı Âşık Dursun Cevlanî, İlhami Demir, Sivaslı Hasan Yüzbaşıoğlu, Ağrılı İhsanî, Ardanuçlu Efkârî, Kul Nuri, Fuat Çerkezoğlu, Ahmet Poyrazoğlu, Nuri Meraimî, Erol Ergani, Cemal Divanî, Şakir İhsanoğlu, Mustafa Aydın, İhsan Yavuzer, Rahim Sağlam, Maksut Koca ve daha pek çok âşıkla karşılaşmalar yapmıştır. Torunî, sanat hayatı boyunca birçok plak ve kaset yapmıştır. Âşığın plaklarının çoğu daha sonraki yıllarda kaset olarak da yayımlanmıştır. Âşığın vefatıyla birlikte plak ve kasetlerinin çoğu gerek sevenleri gerek ise âşık arkadaşları tarafından birer hatıra olarak saklanmak amacıyla alınmıştır. Nusret Torunî'nin eldeki plak ve kasetleri arasında “Duman Üstünde” [Harika Plak], “Nerde Bulam” [Harika Plak], “Çâre Düşünür” [Harika Plak], Âşığın Gönül Telinden [Harika Plak], Trabzonlu Kahramanın Hikâyesi [Yavuz Plak], “Sıladan Bir Haber” [Camses Müzik], “Âşık Reyhânî-Nusret Sümmânioğlu Atışması” [Harika Plak], “Sümmânî ile Âşık Şenlik Atışması” [Harika Plak], “Celâl Ahmet ile Mehmet Han Hikâyesi”

[Harika Plak], “Almanya'dan Silaya” [Harika Plak], “Sor Âriften” [Harika Plak], “Soysuz” [Harika Plak], “Sorabildin mi?” [Harika Plak], “Nergis Hanım Hikâyesi” [Harika Plak], “Yürü Kahpe Dünya - Bizim Köye Uğrama” [Yavuz Burç Plakçılık], “Mine ile Sümmânî - Düşersen Kaldıran Olmaz” [Yavuz Burç Plakçılık], “Sümmânî'nin Gülperi'ye Mektubu - Gülperi'nin Sümmânî'ye Mektubu” [Yavuz Burç Plakçılık], “Bağrı Yanıklar Gider - Koy Desinler Ateşin Yok Külün Yok” [Yavuz Burç Plakçılık], “Yad Eylemiş Yar Beni - Okuttular Harfî Yeşil Yapraktan” [Yavuz Burç Plakçılık] adlı plak ve kasetleri halk hikâyesi, usta malı şiirler ve karşılaşmalar, âşık karşılaşması, kendi şiirlerini ihtiva eden çalışmalarıdır. 1978'de TRT televizyonuyla başlayan televizyon sürecinde resmi, özel yerel televizyonlarda olmak üzere sayısız programlara katılmıştır. Bu programlara ait kayıtlar sosyal medyada yer almaktadır. Şiirleri *Köz Dergisi*'nde ve mahallî gazetelerde yayımlanmıştır. Babasından öğrendiği Celalî Ahmet ile Mehmet Han hikâyesinin türkülerini kendisi düzmüştür.

Âşık Nusret Torunî (Sümmânioğlu'nun vefatının 20. Yılına denk gelen günlerde kendisini rahmetle anıyorum.

Faydalanılan Kaynaklar

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nusret-toruni-nusret-yazici> Madde yazım Prof. Dr. Metin Özarslan Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. Halıcı, Feyzi (1992). *Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri -Güldeste-*. Ankara: AKM Yay. Özarslan, Metin (2001). *Erzurum Âşıklık Geleneği*. Ankara: Akçağ Yay. Özhan, Mevlüt, Gözükızıl Ömer, Emine Kırıcı vd. (1992). *Yaşayan Halk Ozanları Antolojisi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay. Ünaldı, Macit (1977). “Âşık Nusret Torunî'nin Hayatı, Hikâyeciliği ve Şiirleri”. Yayımlanmamış Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi. Vural Temel (2012). *Sümmânî'den Günümüze Oltu Havzası Şairleri*. Ankara: Bizim Büro Yayınları Sömen, Onur (2011). *Âşık Nusret Torunî'nin Hayatı, Edebi Kişiliği ve Eserleri*. Fatih

Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

.....

Aşağıya Âşık Nusret Sümmânîoğlu'nun aramızdan ayrılışının 20. Yılı münasebetiyle yazdığım bir şiirimi alıyorum. Kendisine Yüce Allah'dan rahmet; Sümmânî Kolu temsilcilerinden vefat eden Değerli Âşık ve Ozanlarımıza Allah'dan rahmet; hayatta olup bu Kolun varlığı ve gelişimi için büyük çabalar gösteren, katkılarda bulunan Kıymetli Temsilcilerine de sağlık ve afiyetler diliyorum.

Âşık Nusret Torunî'ye

Ülkesine ülkü ile bağlanan,
Sümmânî ocağın yanıp tüttüren,
Vatanının davasını yüklenen,
Milli ve manevi cihetten yana,
Savunduğun davan şahidin olsun.

Dokuz yaşta saz çalmayı öğrendi,
Dedesinden deyişler ezberledi,
Babasıyla köy köy, kahveler gezdi,
Usta icracılık, gayretten yana,
Düsturun, erkânın şahidin olsun.

Sümmânî kolunun önünü açtı,
Plak, kaset ile binler buluştu,
Dünden yarınlara bir köprü oldu,
Derleyip, toplayan yönünden yana
Işıttığın gönlün şahidin olsun.

Âşıklık zevkini Dededen tattı,
Tahkiyede babasından yetişti,
Usta malı şiirleri okudu,
Usta, şiir, öykü eserden yana,
Şakıdığın dilin şahidin olsun.

Âşık havası, türküler üretti,
Divan, müstezatta üstüne yoktu,
Hikâyecilikte bir üslup oldu,
Musannif haliyle bakıştan yana,
Bedii vasıfın şahidin olsun

Daştan, Zamanî, Turabî, Bakî,
Eroğlu, Köksal, Oktay sımsıkı,
Sümmânî Babanın yolunda açkı
İyiden güzelden insandan yana,
Uzattığın elin şahidin olsun.
Nusret Torunî'ye rahmetler olsun.
Âlimî, dilerim rahmetler olsun.
Âlimî - Halûk Tanrıverdi - 11.02.2023

cihet: yön, yan

düstur: ilke, kural

erkân: esas, temel, rükûn

tahkiye: hikaye yazma, hikaye anlatma

ıştıtmak: ışık vermek, ışık saçmak, aydınlatmak,

musannif: yazar, tasnifleyen, sınıflandıran,

açkı: anahtar

Daştan, Zamanî, Turabî, Baki,

Eroğlu, Köksal, Oktay: Âşık Nusret Sümmânîoğlu'nun yetiştirdiği çirakları

İsrafil Daştan, Ebubekir Avcı, Zamanî (rahmetli),

Gıyasettin Eroğlu (rahmetli), Temel Türabî, Baki

Çetin, Köksal Yazıcı (oğlu), Oktay Yazıcı (torunu)

FARKINDA OLMADAN...

Ayberk YATKIN

Kimine göre ne farklıdır, ne denli tuhaf... Kimi- ne sıradan... İlerlediğini sandığın, aslında iler- lemediğin anlarda durup dururken bir anda, sorunca kendine anlamsız bir seyrana dalıp ken- dini boşluğa bakarken gördüğün zamanlar... ba- zen fotoğraflar, dumanlar içinde... Kimi zaman bir anı, kimi zaman bir boşluk, kimi zaman bir sembolizm ile düşüncelere tutsak kaldığını fark edersin...

Farkında olmadan, kendine bir an sorduğunda, çoktan geçmesine rağmen vakitlerin, kimbilir belki de anın rehavetine kapılıp artık çoktan o silsilenin seni içine çektiğini yeni yeni anlarsın. Kimi genellemecilere göre aynıdır duygular, kimi önyargılara göre tuhaftır, kimine göre boş- tur, aşk denen bu girdap.

Kiminde bir Fecr-i Ati, Servet-i Fünun saklı- dır; kolayca anlaşılmayan, her okunuşta farklı anlamlar çıkarılan, ağır ağır ruha dokunan... En sonunda rüzgar saçları her dağıttığında bir İst- anbul kokusu sarar ruhunu.

Kimisi duvarların, zincirlerin hayallerin kurba- nıdır. Kimbilir belki de ihtirasın... Dargın mıdır üzgün müdür kimse bilmez ama içindekilerin bir aşk uçurtmasını parçalaması muhtemeldir artık.

Kimi, ince belli bir bardakta soğuk koyu bir çay- dır, bazen şekersiz, bazen yanında dumanla içi- lenlerden... Kimisi aşk kızılı bombeli bir fincan- da güzel kokular saçan, yüksek kafeinli bir acı kahve...

Yazın ortasında hafif bir güz rüzgarı eşliğin- de dalgalanan günebakandır kimisi... Sabahın ilk ışıklarında yüzünü güneşe dönüp, güneşe gülen... Sonbaharda yağmuru bekleyen bir yase- mindir kimisi, o silsileye atan, o kokunun yanın- da batakları andıran...

Kimi sistemin bozuk düzenine aldanıp teslim etmiştir ruhunu çoktan, kimbilir belki de inanmaktır onu korkutan...

Yeşilçam'da oynayan bir Türkay Şoray filmidir kimisi, senaryonun kar etmediği zamanlar, sa- dece gözlerin konuştuğu...

Kapalı gişede oynayan bir Ferzan Özpetek fil- midir kimisi, her izlendiğinde yeni şaşkınlıklar, yeni anlamlar bulduğun...

Kimi akrep ve yelkovan tutsak etmiştir ruhu- nu, sadece küçük bir metal bir halka içindeki sa- yılar ile avutmuştur kendini...

Kimi ise sadece ihtirası, sadece hayalleri anlatır. Tam olarak, o boşluğa bakarken fark edersin ba- zen.

Aşk olarak adlandırılan bu silsile labirentini za- mana bırakıp sayılara devretmek, kimbilir kaç kişiye doğru gelse de aslında aklın ve beynin uyuşmadığı zamanlarda hep susturmuştur içini, kendini...

Bir şiir, eş'ar saklıdır kiminin saçlarında, her ka- fiyede farklı duygular barındıran...

Bütün müzik aletlerinin bir araya gelip anlam bulduğu bir orkestradır kimisi, her notada farklı hissettiren, bazen geniş bir çello sesinde gizle- nen...

Kimi geniş bir tuvaldir, bembeyaz boş bir tablo, her rengin bir araya bambaşka anlamlar buldu- ğu... Bazen pastel, bazen karakalem...

Behemehal,

Bütün farklılıklara, bu derin girdap ve silsilelere rağmen, duygusal bir aşk ile uyanmaya benzer, bir şehri ilk ışığında görebilmek... Farkında ol- madan, farksızca aşık olabilmeniz dileği ile...

Bu yazı uçlarda bulunup ortasında yaşayan ruh- lara ithaf edilmiştir. Sevgilerimle...

OYUN

Ayşe ARSLAN

Hangi çiçek bataklık ister ki
Ne ulaşılabilir
Ne de kokusu duyulur
Acı bir ses duyulur da
Sağır kulaklar işitmez

Çöllerin hükmü dikenlere geçer sadece
Çölü çölde yaşayan bilir
Seraplar hayaldir gözyaşına sığmaz
Çocukların masumiyetinde
Ellerinden tanır annesi ölüm vadisinde

Bilyeler var her yerde sahipsiz bilyeler
Kan kokulu bilyeler
Renk renk bilyeler
Dağılmış kirlenmiş kanlı bilyeler
Nerde neşesi gökyüzünün
Nerde kahkahası çocukların
Elinden gelse yok olmak ister
Dayar hayalden merdivenini göklere
Gitmek ister uzaklara

Gülüşlerde ne hayaller öldü
İnfaz edildi insanlık onuru
Yalınayak düşer çocuklar yollara
Ölmüş, yaşamış, korkmuş, anlamış
Ve büyümüş anne ölümüyle
Uzanmış başucuna

Oyunlardaki mızıkçılıklardı oysa ona düşen
Çalındı çocukluğu intikam yeminleriyle
Ya gücü yetecek mi
Ya da ömrünü çalmadan ellerinden
Getirecek mi acı dileklerini yerine

Tüm ağaçların gövdesi oyuk
Değil bu oyun saklambaç
Değil bu kaçış kovalamaca
Değil bu gözleri yummak körebe
Hele değil bu hiç çocukluk
Yakışmaz ölüm üzerine

Eğilsin gökler yağsın yağmurlar
Silinsin gökyüzü
Her gözyaşı mermi göğsümde
Bin kez ölür insanlık
Ey yarını olmayan çocuklar
Çocuk yanımla alın beni oyununuza
Zira yaşamak yaşayamadığımız bir dünyada
Zülüm merhameti olan vicdanlara

MIZIKANIN SESİ (Öykü)

Yusuf TİNCİL

O zamanlar 15 yaşında kısa boylu, uzun saçlı bir gençtim. Saçlarım ne yana ne geriye taranıyor, beni deli ediyordu. Babam: “İnatkın inat, inatçı adamın saçları yatmaz. Dedene çekmişsin keşke annene çekseydin!” derdi hep. Küçük evimizin arkası alp dağları gibi sıradağlar uzanıyordu. Öylesine görkemli Enes Behiç’in dediği gibi “Sıradağlar ufukta kervandı, hem dururdu hem yola revandı.” Önünde ise meralar... Koyunların, ineklerin otladığı, kuzuların annelerinin yanında ayrılmadığı yemyeşil dağlar... Mavi, yeşil gözlü Van kedimiz... Evimizin yanında küçük bir tavuk kümesi... Tavukların sarı sarı civcivleri... Civcivlerin kargalardan korkup annelerinin uyuması bunların hepsi beni mutlu ediyordu. İki kardeşin küçüğüydim ben. Babam emekli bir çiftçi, annem ise ev hanımı. Doğu’nun başkenti dedikleri yerde -Van’da- zorlu kış aylarını geçirmeye çalışırdık. Sabah erkenden kalkar, anneme yardım eder, okula giderdim. Şubat ayı gelmişti. Annem her sabah Benekli’yi sağıp, Sütünü kaynatır kahvaltıda doyasıya içerdik. Annemin sağdığına kızardım, yavrusu olan Aynalı’ya süt bırakmayacağı için. O soğuk sabahların birinde annem yine erkenden kalkıp sobayı yakmış, sütü sağıp kahvaltıyı hazırlamıştı. Sütü sofraya getirdiğinde babam her zamanki gibi televizyonu açıp haberleri izlemek istedi. Okuma yazması kötü olduğu için gazete okumazdı. Haberlere baktığında hiç beklemediğimiz o acı depremin son dakikasıydı. Maraş depremi... Hem de 7 noktanın üzerinde. O kadar kötü oldum ki ne düşündüğüm kafamdan silindi. Annem ne olduğunu anlamayıp bana sordu sadece deprem diyebilirdim. Dua etmeye başladı.

Allah’ım sen yardım et!

Babamın düşünceli bakışları, annemin gözünden akan gözyaşları... O insanların çığlıkları, yaşlı amcaların teyzelerin yerde oturup ağlamaları... Küçük çocukların ailele-

rinin kaybolduğunu, enkaz altında kaldığını anlayarak onları aramaları, ne olduğunu anlamadan sadece yıkılan evlere bakmaları beni o kadar çok etkiledi ki. bir anda aklıma Victor Hugo’nun yalnız başınayken yazdığı “Bir İdam Mahkumunun Son Günü” adlı romanında söylediği şu söz geldi: İnsanların hepsi belirli bir süre için ertelenen ölüm cezasına mahkumdur. O an insanlar çok zorlu bir süreçten geçiyordu. Ülkemizin tek yürek olması gereken zorlu süreçte en büyük desteği ise halk olarak bizlerin vermesi gerekiyordu. Hayallerinin, canlarının bir anda yıkılan molozların altında kalması kaleme dökülecek kadar zor.

Kahvaltıyı bırakıp hemen ne yapabileceğimizi düşündük. Annem arabamızı yiyeceklerle doldurup deprem bölgesine gitmemizi söyledi. Hemen koşup tandırı yakıp ekmek pişirmeye başladı. Ben de odun üstüne odun taşıyordum. Tandırın cayır cayır yanması için acele ediyordum. Annem ise eşyaları hazırlıyordu. Mahzen- de yerin altında saklı onca bidon peyniri aldı, buzdolabından yoğurt, çocuklar için süt alıp arabaya yüklüyordu. Babamın gece araç sürmesi biraz tehlikeli olabilirdi. O yüzden sabahı bekle- dik. Sabah güneş doğar doğmaz yola çıktık. Diyarbakır’a ulaştığımızda hangi ile gideceğimizi sordum. Babam “Hatay” diye cevap verdi. Meğer babam askerliğini Hatay’da yaptığı için oraya gitmek istiyormuş. Belki de orada tanıdıkları vardı. Kimbilir Gaziantep’e geldiğimizde yıkılan evlerine bakan onca insan, küçük çocukların masum bakışları beni duygulandırdı. Nereden bilebiliriz ne hayalleri ne beklentileri vardı. Yarının hayaliyle yatıp uyumuşlardı. Hatay’ a ulaşıp İskenderun ilçesine gittik. İnsanların çoğu dışarda ateş yakarak ısınmaya çalışıyordu. Mahalle mahalle dolaşarak dışardaki insanlara getirdiğimiz gıdaları dağıttık. Bize minnet dolu

bakışları, içten teşekkürleri bizi mutlu ediyordu. Arabaya bindiğimizde babam gözyaşlarını tutamadı. Babam:

2011 Van depremi geldi aklıma oğlum. Sen hatırlamasın. O zamanlar çok küçüktün. Ülke-
mizin dört bir yanından gelen yardım tırlarını hatırladım. Akrabalarımız öldü. Hayvanlarımız telef oldu. Bunu unutmak elde değil oğlum diye-
rek ağlamaya devam etti. Bugünü arabada geçi-
recektik. Babam pencereyi açıp bir sigara yaktı. Yıkılan evler arasında ıssız bir mahalledeydik. Kimse yoktur diye düşünüyorduk. Pencereyi açıp hava almak istedim yıkılan evlere baktım. Bir anda bir ses duydum. Molozların altında bir şeyin kıpırdadığını fark ettim. Babamla beraber molozları kaldırmaya çalıştık. 5-6 yaşlarında mavi gözlü, esmer bir çocuk. İlk defa bir insa-
nı molozların altında kurtarıyordum. Çocuğun gözleri bir açılıp bir kapanıyordu. Kimbilir kaç saattir oradaydı. Hemen çocuğu arabaya bindi-
rip hastaneye götürdük. Çok şükür ağır bir yara-
lanması yoktu. Doktorlar hemen müdahale ettiler. Çocuğun ismini bilmiyorduk. Çok kork-
muşa benziyordu. Duyduğum tek şey su istedi-
ğiydi. Biz de hâlâ olayın etkisindeydik. İki polis gelip çocuğu nerede ve nasıl bulduğumuzu sor-
dular. Çocuğa ismini sorduk. Yorgun düşmüş bedeniyle “Umut” diyordu. Babasının ve anne-
sinin de evde olduğunu söyledi. Allah’ım uma-
rım onları da kurtarabilirler dedim içimden. Ba-
bamla hemen Umut’un evinin olduğu yere geri döndük. Afad ekipleri, ambulanslar, askerler bizden önce oradaydı. Askerler omuzlarında iki ceset torbasıyla ambulansa doğru yürüyorlardı. Umut’a nasıl söyledim anne ve babasını. Has-
taneye dönüp Umut’un doktoru ile görüştük. Ailesinin vefat ettiğini söyledik. Doktor kimbilir günde kaç kişinin öldüğüne tanık oluyordu. Tür-
kiye’nin diğer illerinden gelen yardım tırların-
dan Umut’a bir oyuncak mızıkaya ve araba aldım. Oyuncakları görünce çok mutlu oldu, hemen mızıkayı çalmaya başladı. Onunla sohbet etmek istiyordum. İleride ne olmak istediğini sordum.

-Polis, dedi.

-Neden polis olmak istiyorsun?

-Kötü insanları, suç işleyenleri öldüreceğim.

O kadar net bir cevap verdi ki “Öldüreceğim!” diyerek. Babam “Öldürme yavrum, cezalandırır-
sın!” dediğinde gülerken tamam diye cevap verdi. Çocukluk işte. Birkaç saat önce enkazların altın-
dan çıkardığım çocuk şimdi karşımda hiçbir şey olmamış gibi gülüyordu. Umut’a akrabalarını ta-
nıyor musun diye sordum. Ben burada doğdum. Dedem ve nenem İzmir’de kalıyorlar. Tatillerde hep oraya gidiyoruz diye cevap verdi. Bir anda beklenmedik bir soru ile karşılaştık.

-Ben babamı ve annemi istiyorum. Ne zaman gelecekler?

Babamla o an göz göze geldik. Ne söyleyebilir-
dik, nasıl anlatabilirdik ki? Öğrendiğinde ne ya-
par hiçbir fikrimiz yoktu.

-Annen ile baban melek oldular Umut.

Umut:

-Melek olmak ne demek, diye sorunca vefat et-
tiler diyebildim. Öylece donakaldı. Birden kalka-
rak yalan söylüyorsunuz demeye başladı. Keşke
yalan söylesek; keşke, keşke ...

Umut yorganı başına çekerek ağlamaya başladı. Onunla birlikte biz de ağlıyorduk. Nasıl dayanı-
lır bunca acıya? Küçük kalbi nasıl dayansın? Gece olmuştu. Umut uyuya kalmıştı gözyaşları içinde.

Gözyaşlarını sildim belki de rüyasında ailesini görüyordu. Babam dışarıya sigara içmeye çıktı. Ben de yanına gittim. Oturdum. Ne yapacağız, ne edeceğiz derken annem aradı. Onları tama-
men unutmuştuk, bizi merak edip aramıştı. Bugün döneceğimizi biliyordu. Babam olanla-
rı ayrıntısına kadar anlattı. Umut’u burada tek başına bırakıp gelmek istemediğini söyledi. An-
nem bize getirin diyordu. “Sonra bir çaresini bu-
luruz.” Şimdiye kadar Umut’un hiçbir akrabası gelmedi, eğer gelselerdi Umut’u onlara verecek-
tik. Umut’un yanına çıktım. Uyanmış anne diye sayıklıyordu. Ona su verdim. Van’ın nerede ol-
duğunu biliyor musun diye sordum. Başını evet diyerek salladı. Van kedisi görmüş, oradan aklı-
na takılmış. Benim de bir kedim olduğunu söyledim. Ona Van’dan bahsettim.

Koyunlardan, keçilerden... Beni meraklı gözlerle dinliyordu. Umut'u da alıp Van'a götürmek istiyorduk. Acaba bizimle gelmek ister miydi? Saat geç olmuştu. Birden kapı açıldı doktorlar sedyenin üzerinde kızıl saçlı bir teyze getirdiler. Umut'un yanındaki yatak boş olduğu için oraya yatırdılar. Onun da kimsesi yoktu galiba Umut gibi bir anda üzerindeki yorgan kaldırılınca sol bacağına olmadığını gördüm. Teyze bir süre sonra açtı gözlerini. Kimbilir kaç saat enkaz altında kalmıştı.

Teyze:

-Neredeyim ben? Beni kim getirdi buraya?

-Korkmayın teyzeciğim. Hastanedesiniz.

İsmi sordum melek olduğunu söyledi. Melek teyze bu depremin nasıl olduğunu anlamayarak çok korkmuş, gözlerini açar açmaz kendini enkaz yığınının içinde bulmuş. Yerin altından çıkmak için çok çabalamış ancak nafile. 72 saat sonra kurtarılabilmiş. Gerçekten bir mucize.

Sabah erkenden uyanan babam Hatay valiliğine giderek Umut'u Van'a götürmek istediğimizi, deprem kargaşası bittiğinde ve yakınlarının da bulunmasıyla tekrar getireceğimizi söylemiş ve kabul etmişler. Babamın bilgilerini alıp gitmemize izin verdiler. Annem Umut'u dört gözle bekliyordu. Yola çıktık. Van'a doğru gidiyorduk. Hatay'ın o yürek sızlatan mahallelerinden geçerken ön duvarı yıkılan bir evde Atatürk'ün posterinin altında "Hatay benim şahsi meselemdir!" sözü yüreğimizi sızlattı. Van'a yaklaşıyorduk. Umut bir anda masmavi gölü görünce "Van Gölü Canavarı", canavar var burada demeye başladı. Gölün kenarında biraz durduk. Umut da göle taş atıyordu. Mutluydu. Hiçbir şeyin farkında değildi. Ben sadece düşünüyordum. Ne düşündüğümü bilmeden. Şu dörtlüğü kafamdan atmaktaydım.

Gürültüler kopar uzaktan

Sular fışkırır topraktan

İnsanlar yolu bulamaz

Dipsiz bir karanlıktan

Eve ulaştığımızda kar yağıyordu. Umut ilk defa görüyordu belki de. Burası neresi diye düşünüyordu. Ama içinde herhangi bir korku yoktu. Annem bizi koşarak karşıla-

dı hemen Umut'a sarıldı. Doğruca eve girdik. Soğuktan ellerimiz ayaklarımız buz kesmişti. Umut yol boyunca hiçbir şey yememişti. İhtiyar annemin getirdiği sıcak çorba içimizi ısıttı. Olmazsa olmaz çayımızı içip uyumak istiyorduk. Umut'un ise annemin getirdiği sütü içerken gözleri kapanıyordu. Umut'u yatırmıştık. Bizler de uyumaya çalışıyorduk. Tevfik Fikret'in dediği gibi "En sakın yolculuk uykudur." Fakat nasıl uyuyacaktık. Onca insan yerin altında kalmışken bizler nasıl uyuyacaktık.

En uzun gece yatalak hastanıdır

En zor gece mezarda ilk gece yatanıdır

En acımasız gece karnı aç yatanıdır.

Ve en kötüsü yatamayanıdır.

Sabah uyanmıştık, nasıl uyduğumuzun nasıl daldığımızın farkında değildik. Normalde her gün erkenden kalkıp anneme yardım ederdim ama bugün kalkmamıştım. Annem işlerini bitirip eve gelmişti. Umut gözlerini açıp hemen pencereye koştu. Gördüğü manzara onu çok şaşırtmıştı. Bir an önce dışarı çıkıp kartopu oynamak istiyordu. Ama önce taze süt, yeni yapılmış çökelek ve köy ekmeği ile karnımızı iyice doyurduk. Dışarı çıktık. Koyunlar kuzularıyla yazın topladığımız otun içinde karınlarını doyuyorlardı. Umut'a bir kuzu getirdim. Okşadı, çok mutlu oldu. Yüzü gülüyordu. Kartopu oynadık saatlerce eğlendik. Eve girdiğimizde sırlıklam olmuştuk. Annemin elleriyle yaktığı tezek sobasının yanında ısındık. Bir anda babamın telefonu çaldı. Hatay'da yaşayan polis memuru aynı zamanda Umut'un babasının arkadaşı olan Faruk D'den Umut'un dede ve nenesinin Hatay'a gelerek Umut'u bulamamaları üzerine emniyete gidip kayıp çocuk ihbarı verdiklerini öğrendik. Umut'un Van'da ve güvende olduğunu söylediğimizde çok sevindiler. Evlatlarından geriye tutunacakları, tek dalı, torunları kalmıştı. Bir an önce Umut'larına kavuşmak istiyorlardı. Babam polise bir an önce Hatay'a getireceğimizi söyledi. Çok erken oldu, şimdi ondan ayrılmak çok üzücü olacaktı. Ama ailesinin de bulunduğu için bir yandan seviniyordu. Babamın Hatay'a gitmek istememesi benim götürece-

ğim anlamına geliyordu. Akşam yola çıkacaktık. Otobüs biletlerini ayarlayıp saat 19.00'da otogarda olacaktık. Bir daha oraya gitmek beni üzecekti. Ama umut için bunu yapmam gerekiyordu. Annem ağlamaya başladı. Umut'a sımsıkı sarıldı, defalarca yanaklarından öptü. Zaten ayrılıklar hep zor gelir insana. Yanıma aldığım bir kalem ve küçük bir defterle ne yazacağımı bilmeden Hatay'a doğru yola çıktık. Umut sessizce Van Gölü'nün yanından geçerken gölün maviliğine dalıp gitmişti. Acaba ne düşünüyordu. Hatay'a ulaştığımızda valiliğe gidip Umut'u görevlilere teslim edecektim. İkimiz de ayrılmak istemiyorduk. Ama yapacak bir şey yoktu. Umut elini cebine atarak ona verdiğim mızıkayı bana uzattı. Aldım, ona sımsıkı sarıldım. Çok alışmıştım. Merdivenlerden inerken bana bakarak el salladı. Ağlayarak gidiyordum nereye gideceğimi bilmeden. Bir taksi durdurup otele gideceğim. Defterimi açıp son zamanlarda başımızdan geçenleri yazacağım. Ama ne yazabilirim ki? Yazdığım neye yarar bunca olanlardan sonra?

Olsun:

İşte besmeleyi çektim yazıyorum. Kimbilir ne kadar yazmışım. Omuzlarım tutulmuş. Bu sendirde sabahlamışım. Gözlerim kapanıyordu. Güneş çıkmaya başladı. Pencereye gidip perdeyi aralayarak dışarıya baktı. İşte yeni bir gün daha. Kimbilir nasıl günler bizi bekliyor? Belki de Van'a gitmeyi düşünmüyordum. Belki de burada kalıp insanlara yardım ederdim. Dönüp defterime baktım. Yazıp çıkardığım sayfalara baktım. Elim cebime attım. Umut'un bana verdiği mızıkayı aldım. Okşadım. Baktım. Biraz üfledim, çalmaya başladım, vay be! Çalışıyorum. Nağmeleri otelin penceresinden sızıp Hatay'ın dumanına yayılmaya başladı. Nereye kadar gider bu ses? Kime ulaşır?

GÖÇ Satılmış ŞEN

Aklımı serdim yollara,
Yora yora sana geldim.
Yelkeni uzak yellere,
Gere gere sana geldim.

Yemişim felekten tokat,
Kalmamış bizde takat.
Her hayale candan zekât,
Vere vere sana geldim.

Yaylan gamlı fayton yaylan,
Tümsekte çukurda paylan.
Zaman bir asi küheylan,
Vura vura sana geldim.

Doğunca içime ziya,
Başladı bir sırlı rüya.
Cümle sürgülü kapıya,
Vara vara sana geldim.

Ferhat hani, şirin n'olmuş,
Mecnun Leyla'yı mı bulmuş.
Her aşktan bir mesel kalmış,
Göre göre sana geldim.

COĞRAFI KİMLİKTE TOPLUMSAL BENLİĞE

Neslihan KARAHAN

“Nasıl ki bir ağacın kökleri toprakla cem olur; gövdesindeki dallarda yapraklar yeşerir ya sağlam temelli aile kurumu da o nisbette nesilden nesile yeşerir.”

Ağaç metaforunu aileye benzettiğim gibi çeşit çeşit, renk renk farklı ürün ve meyvelerden müteşekkil ağaçların da devasa bir ormanda insanlığa sunulmasını dünyaya benzetirim. Öyle bir dünya ki etnik kökenleri nispetinde birbirlerinden faydalanır; iyiyi güzeli, kötülükten damıtarak ikram eder adem oğluna.

Yanışa doğruya dokunmadan farklı fikirleri bünyelerinde eritirler zira doğrunun tam izâhının mümkün olmadığını, her kesime göre doğru tanımının/olanın göreceli olduğunu bilirler ve saygıyla kabul ederler. Ama kendi doğrularının sınırlarını korumayı ihmal etmezler.

Lâkin coğrafi geçerliliği sınırlı kalan bu metafor günümüze kadar uzanan yeşermeyen tohumları gözler önüne sermiş bulunmakta. Toplumsal hafıza zamana yenik düşerek bu duruma alışırken duyarsız olmakta. İnsan alıştığı bir şeyin esiri olup kimi zaman ona duyarsız kalabilmektedir. Oysa sadece istatistiksel tablodan ibaret değildi can kaybı. Canların ardında kalanların çaresizliği boşlukta çınlayan sayhada kaybolup gidiyor. Toplumsal kuruluşların verileri buharlaşıp uçuyor sonuç âkim kalıyordu. Bir milletin tarihi yok olurken izleyici olmanın azabı bağrımızda kalıyordu bir de.

Dünya sahnesi, ötelere belirlenmiş oyunun parçası olarak kurulu olmakla birlikte, oyuncular kendi repliklerinden önceden haberdar olmayan bir platforma benziyordu bu haliyle. Kimi roller var oluşa kimi roller yok oluşa sevk ediyordu.

İbni Haldun perspektifinden konuşacak olursak asabiyet kavramı günümüzde bazı toplumlar için geçerliliğini sürdürmemektedir. Asabiyet, nesep, soy itibarını baz alarak yakınlık, akrabalık, ünsiyet kavramlarıyla

la açıklanır kelime manasında. Ancak asabiyet kavramının açıldıkça açılan katmer katmer yayılan akrabalık manası toplumsal olana da sirayet etmiştir. Bu haliyle asabiyet kavramı; milli, dini, küresel, siyasi bilinç, küresel bilinç olarak alt katmanların iç içe geçmesiyle, toplumsal düzenin beraberliğinde, toplumsal değişime hizmet etmek için etkileşim içinde olması gerekir aslında.

Bu itibarın aksi olan toplumlarda güvensizliğin hakimiyetiyle içsel bir yenilgi baş göstermektedir. Korku düzeni bozmakta ve muhalif gücünü bundan almakla daha da asi olmaktadır. Asabiyetin ulusa ve uluslararası uygulanması her iki tarafı/ tarafları etik hukuka çağırır.

Ne var ki asabiyet, toplumun en küçük birimi olan ailede yeşermektedir ilk önce. Anne baba tutumu çocuklara sirayet etmekte ve sonraki adımlar için klavuz niteliği taşımaktadır. Her grubun ya da ailenin bireyi o grubun kimliği olmaktadır adeta. Bir nevi prototip de diyebiliriz. Çocuklar yaşadığı aile ve toplumun küçük nüshasına dönüşür sonra. Coğrafya ister istemez etki faktöründedir. Sınıf, ulus ve devlet unsurları 20. yy sonrası savaş kavramını tetikler niteliktedir adeta.

Biliyor musun sevgili okuyucu? Başlangıçta değindiğim ağaç metaforuna tekrar bakacak olursak doğada şahit olduğum bir durumu asabiyet kavramıyla özdeşleştirdiğimi söyleyebilirim.

Şöyle ki güneşin ikinci vaktine esir düşmüş ışınları denize yansırken sahilde yürüyüş yapıyordum. Güneş ışıllı yakamozları eşliğinde kımıl kımıldı. Dalgalar ile yakalamaç oynar gibiydiler. Her yansımada dalgalar ışınları yakalamaya çalışıyordu. Bense onları seyir halinde iken eşzamanlı olarak daha da yakınına varmaya çalıştıkça ulaştığım yerde kayboluyor, öteye gidiyordu ışınlar.

Bir türlü ulaşamıyorum. Sahil sonu-

na vardığımda, ışınlar tümüyle en yakındaki ağaçta cem olmuşçasına yansıyor olduğunu gördüm. Ansızın poyraz esintiyle doğa ikinci mahmurluğundan uyandı. Ağaç yapraklarından dökülenler oldu. Savruldu toprağa, belli ki toprak onları tekrar içine çekecek başka kök ağaçta can bulacak. Güneşin akisleri bünyesinde saklı halde yeniden insanlığa oksijen sunarken hayata gerekli yaşamın kapısını aralayacak. Tıpkı aileden teslim alınan asabiyetin milli asabiyete evrilmesi ve genişlemesi gibi.

HÜZÜNLÜ ŞARKI EŞLİĞİNDE KANATLI GÖSTERİ

Ahmet KAFKAS

kanat sesleri düşüyor gökyüzünden
bombalarla son buluyor minik hayatlar
çocukların kelebeklerden daha az yaşadığı
kahrolasınca bir dünya kuruluyor kanlı sofralarda
yıkılan evler, sönen ocaklar, kırık kanepeler
yıkılan umutlar, sönen hayaller, kırık kollar
dün başlamadı hiçbir şey
çağın kirli yüzü sinemalarda kahraman
evlerde çocuklar ve kadınları vurmuştu önce
ona benzemek değildi bu
onlar gibi olmak, susamak, içmek onların suyunu
yalan rüzgârı esti evlerimizde
uyuduk sevdiğimiz futbolcu çalım atarken,
gol olunca derinleşti uykumuz
hiçbir şey uyandırmadı bizi
şişkin karnımıza yer aradık yumuşak yatağımızda
unuttuk gökyüzüne bakmayı
Kudüs'ü unuttuğumuz gibi

çağ kirlendi ve ilk biz kirlendik
şehirler vurulmuyor sadece
vurulan biziz can evinden
vurulan biziz kalbimizden
atmışlar dikenli fıçıya ruhumuzu
kanımızı emerken gülümseyen biz miyiz

eskisi gibi değil hiçbir şey,
biziz her yenide daha da eskitilen
atmalı mıyız tozumuzu kalkıp yerimizden
sürdüremeli miyiz kaldığımız yerden uykuyu

kanlı çerçevede gülümseyen yüzler
poşetlere sığdırılan koca bedenler
vurulan şehirlerde kelebekten daha az yaşayanlar
kırılmış gramofon, çizilmiş plak, acı şarkılar
hüzün saatleri, kendini imha eden akrep
yasin yüz altı, allahuekber

MAZLUMANE

Selim Erdoğan

Bir bomba sesiyle dağılır karanlık
Sonra yeniden toparlanır
Cansız bir çocuğun donuk bakışlarında
Dünyanın resmi kalır

..
Enkaz olmuş bir şehir ev bark cümle harfıyat
Aç biilaç sersefil adressiz beşeriyet
Batı batı diyerek hülyalara dalarken
Alkışlarla yücelttik, sahnede medeniyet

...
Kaybolan sokaklarda aranır kayıp canlar
Huzur, esenlik kayıp, bulunansa felaket
Sidretül müntehaaya ordan çıktı peygamber
Sidretül müntehaaya çıkar oldu rezalet

...
Dinlerdeki barışa hep sırt döndü insanlık
Şimdi savaşıyorlar yine dinler adına

Ben vicdanım diyenler sağır duvar kör kapı
Kimler kulak verecek analar feryadına

SEYR-İ ÂLEM KÖŞESİ

Fatma SÜMER

Gelidonya Feneri

Yaşadığım bölge açısından şanslı olduğumu her zaman söylemişimdir. Hem tarihi hem doğası eşsiz güzellikte bir coğrafya Akdeniz. Hele bir de Antalya'ysa burası ne gezmekle biter ne de yaşamaya doyulur. Bu doyumсуuz güzelliği yaşamının zekatı da yazmak diye düşünüyorum. Gezip gördüğüm yerleri yazarak tarihe not düşmek, ya da birilerinin rotasını buralara çevirmesine vesile olmak benim için çok kıymetli. Buna ışık tutmak da diyebiliriz. Meselâ bir deniz feneri gibi. Evet, rehber olmak, yol göstermek, aydınlatmak... Bu kez bir deniz fenerini anlatmak istiyorum size. Antalya'nın Kumluca ilçesinin doğusunda bulunan Taşlık Burnu'nda, denizden 220 küsur metre yükseklikte sarp kayaların üzerine inşa edilmiş bir fener; Gelidonya Feneri...

Fenerin adı Likya dilinde kırlangıç anlamına gelen "kaledonya" kelimesinden gelir. Dünyanın bilinen en önemli yürüyüş rotalarından biri olan tarihî Likya Yolu üzerinde yer aldığı için önemi bir kat daha fazladır. Denizden 227 m yükseklikte, 3 km içeride zeytin ağaçlarının arasında sanki bir masalın içindeymiş hissi veriyor insana...

Fenerin bulunduğu Taşlık Burnu ters akıntının çok ve kayaların sarp olmasından dolayı tarih boyunca çok deniz kazalarına şahitlik etmiş. Bu sebeple bölgeye bir deniz feneri inşa edilmiş.

1936 yılında hizmete başla-

yan fener, kule ve müştemilattan oluşuyor. Doğrudan araç yolu olmayan fenere ulaşmak için iki ayrı güzergah bulunmakta. Adrasan üzerinden gidilen yol yaklaşık 12 km ve tamamı yürünerek gidiliyor. Orta zorluk derecesinde olduğu söylenen bu yol bilgisi benim için teorik. Benim gittiğim diğer yol ise Karaöz Mahallesi üzerinden gidilen 8 km uzunluğunda bir güzergah. Gelin bu güzergahı birlikte yürüyelim.

Kumluca merkezden yola çıktık. Mavikent Mahallesi'ni geçerek denize paralel uzanan Toroslar'ın eteğinden, çam ağaçlarının arasında masmavi, berrak Akdeniz'in davetkâr görüntüsünü izleyerek, Kargılı, Aktaş, Kazanova koylarına selam verip Karaöz Mahallesine geldik. Burada deniz kenarına inen ve tekrar çam ağaçlarının arasına doğru yönelen yol toprak olarak devam ediyor. Önceki koylar arasında olduğu gibi bu-

rada da kıyı denize oldukça dik. Hattâ falez şeklinde ilerleyen yol, Korsan Koyu mevkiinde daha düzlük alana kavuşuyor. Korsan Koyu demişken, tarihi MÖ 500'lere dayanan bir yer. Birkaç cümleye sığmayacak bir yer olduğu için onu başka müstakil bir yazıda anlatacağım inşallah.

Bu yürüyüşte yanınıza su almadıysanız burası su bulabileceğiniz son yer.

Zîrâ tırmanış yolu sizi biraz susatacaktır.

Toprak yolun zaman zaman düzgün yeri olsa da buradan ileride genel olarak bozuk bir yol çıkıyor karşımıza. Eğer arabanıza kıyıp iri taşlı yoldan gidilebilecek son noktaya kadar ulaşırsanız, yaya olarak gideceğiniz 3 km kadar bir mesafe kalıyor. Biz de daha yürünecek yolumuz olduğundan erkenden yorulmamak için taşlı yolu geçip aracı uygun bir yere park ettikten sonra tek kişinin yürüyebileceği, genel olarak yorucu olmayan az bir eğime sahip patika yoldan ilerlemeye başladık. Gelidonya Feneri'ne gitmek için en uygun zamanın bahar ayları olduğunu söylemek isterim. Bu sade Akdeniz'in sıcağından etkilenmemek için değil, tabiatın bize sunduğu, ruhu ve bedeni dinlendiren güzelliklerden de nasiplenmek için en uygun zamanlama olacaktır. Zîrâ son baharda nergis çiçekleri ve adaçaylarının muhteşem kokusundan, ilk baharda laleler ve papatyaların sunduğu görsel şölen mahrum bir yürüyüş eksik bir yürüyüş olacaktır. Çam ağaçlarının arasından, zaman zaman sarp kayalarla yükselen kıyının aşağısında cezbedici salınışıyla Akdeniz, yine ağaçların zirvesinden beyaz bulutlarla süslenmiş berrak gökyüzü, âdeta yeşilden maviye açılan bir kapı gibi, yürüyüş boyunca huzur sunuyor insana. Böyle parkurlara alışkınsanız yol çok yorucu olmayacaktır. Zaten yolun eğimi yürünebilir düzeyde olduğundan oldukça zevkli bir yürüyüş oluyor. 45 dakika ile 1 saat arası süren yürüyüşün sonlarına doğru eğim zaman zaman dikleşmeye başlıyor. Yol bitip de karşımıza bir masal kulesi gibi çıkan feneri görmek tüm yorgunluğumuzu unutturuyor bize. Gözümüzün ve gönlümüzün

telaşa kapıldığı bir an yaşıyoruz kısa süreli. Zeytin ağaçlarının arasında yükselen masalsi feneri mi seyretsek yoksa, içine serpilmiş küçük adacıklarla, gökyüzüne işve yapıp ufukta birleşen Akdeniz'i mi seyretsek karar veremiyoruz. Buranın 2007 yılında Türkiye'nin en güzel manzarası seçildiğini öğrendiğimde zihnimdeki bu telaşın ne kadar haklı olduğunu düşünüyorum.

Fenerin inşasından bu güne kadar geçen zaman bir asra yaklaşmış neredeyse. Buna rağmen hâlâ bakımlı ve hizmet veriyor olması sevindirici bir durum. Fenerin bakımını yapıldığı günden beri üç kuşaktır Demir ailesi üstlenmiş. Bu işi ise gönül koyarak, hakkını vererek yapmışlar. Çünkü ulaşım, su ve elektrik olmayan bir yerde o kadar zaman yaşamak ki; şu an görev yapan Mustafa Demir'in dedesi 28 yıl, babası ise yaklaşık 40 yıl, ne bir kimse ne bir ses olmayan bu yerde, iki odalı bir lojmanda kalarak görev yaşamış ve çocuklarını orada büyütmüş.

Evet, bazı görevler sorumluluk bilinci ister. Onların değerini parayla, konforla ölçemezsiniz. Bizim kültürümüzün temelinde de bu bilinç vardır. O kadar uzaklaşmışız ki öz kültürümüzden bugün böyle bir şey duyduğumuz zaman yadırgıyoruz... Bu milleti bu günlere ulaştırmış olan mânevi ve milli değerlerimize umarım sahip çıkar ve yarınlara da aktarırız.

Bu güzel ve kıymetli duygular eşliğinde manzaranın tadını doyasıya çıkarıyoruz. Ailecek yükünü paylaştığımız çay ve kahvaltılıklarla burada, o eşsiz manzara karşısında kahvaltı yapmak ise paha biçilemez.

Her zaman çıkış zordur iniş kolay. Kolay bir iniş olsun istiyorsak zor çıkışları göze almalıyız. Biz de bunu yaptık ve hattâ ikinci kere bu mekân ve bu manzaranın davetine icabet ettik. Daveti diyorum çünkü gittiğim her yerde aynı hissi yaşıyorum. Sanki ziyaret amaçlı gittiğim her mekân beni bekliyor, muhabbetle, özlemlerle. Çünkü biliyorum ki mekânların da ruhu var, hissederler ve duyarlar. Muhabbet ve hasbihalden sonra, Kuran diliyle “O, gökleri ve yeri, hiç yoktan eşsiz ve benzersiz şekilde yaratandır...” (En’am:101) ayetini terennüm ederek iniş yoluna geçiyoruz. Hani yazının başında fener gibi ışık tutmak dedim ya, işte her ziyaret benim önce düşüncelerime sonra hayatıma ışık tutuyor. Bir fener gibi. Mühim olan işaretleri doğru algılayabilmek ve ışığa gözlerimizi kapatmamak... Hayat rastgele dediğimiz bir süreçten ibaret. Bakalım bir dahaki durağımız neresi olacak...

DERİN GÖLGE

Ey sevgili, yar göğsümü, kalbimdeki yerine bak
Peşindeyim gölgen gibi üç beş adım gerine bak

Öyle hemen fark edilmez biraz dinle biraz bekle
İçimdeki volkanları görmek için derine bak

Bazen yakın bazen uzak yanıdayım yörendeyim
Ne yana dönsen bulursun ötene bak berine bak

Takat getiremem senden bir dem olsun ayrılığa
Gör nasıl söndü ışığı gözlerimin ferine bak

Binbir sisli rüya içre nazarına kilitlenen
Bu şaşkın ve biçarenin onulmaz kederine bak

Günahım çok sermayem az, elde bir katre-i dide
Belki kıymet atfeder Rabb mizanda ederine bak

Ömür boyu konar göçer bu can kuşu karar kılmaz
Kanat çırpıp sana doğru bitmeyen seferine bak

Umut ufkunda beklerim acep ismim var mıdır ki
Elest bezminde yazılan aşıklar defterine bak.

Mehmet OSMANOĞLU